

**Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!**

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta " 16'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. - Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. - Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilno „Slovenske Kmetijske Stranke“.

**Vsakdo vživalj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!**

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.184.

Dva cekina.

Bridke resnice na naslov dr. Žerjava in dr. Korošca. — Obračun z gg. Kušarjem in Urekom. — Polom klerikalne in liberalne politike. — Poziv volilcem.

Številka prva.

Ta je vsakemu znana. Duhovita prisposoba dr. Tavčarja se je uresničila pri vseh važnejših dogodkih, ki so vezani na ime dr. Žerjava ali njegove bližnje politične okolice. Žalostne so litanije teh dogodkov, pisana procesija jih je od Agromerkurja, mimo Jadranske banke pa do Slavenske in vseskozi do današnjih dni. Povsod ista podoba! Velikanski začetek, čindara bum, židovska reklama, potem sijaj genijalne velikopoteznosti in pirotehniške žurnalistike, vse gleda omamljeno, čaka v trdni veri sigurnega efekta, potem prelom, sum, nezadovoljstvo in siguren polom. Ne morem se ubraniti utisa: Kadar sem pazno motril in spremljal pred svojimi očmi katero takih grandioznih idej, njeno realiziranje in končni debakl, vselej sem se nehote spominjal raznih del Max Halbeja, ali katerega drugega duhovitega Zida. Isto sijajni začetek, duhoviti razmah, človek gre za njim, kakor nošen od nevidne sile; ko pa je treba duševnega ravnovesja in spokojstva, ko je treba tistega pomirljivega zadovoljstva, utuhe, ki jjo iščeta razum in srce, pa je nenkrat od vsega samo pol ali nič. In človek ostaja prazen.

Z vso politiko dr. Žerjava zadnjih sosedem let je šlo tako in velike vrednote slovenske napredne inteligence leže za slovensko politiko meizrabljene in zakopane. Fascinirala je klika, ki se zbira na vrhuncu in ki je maloštevilna, vso napredno inteligenco in jo drži navzlic nezadovoljstvu s celokupno Žerjavščino v šahu. Zakaj? Čemu? Kako dolgo še? To je najvažnejše vprašanje!

Prvi cekin: napredna fronta.

Kakor za vse važnejše prilike, tako je tudi za te volitve vrgel dr. Žerjav cekin. Vrgel ga je v zrak in se že vrača nazaj na tla. To čutimo po neprijetnem vonju, s katerim se vrača ta stari cekin in katerega efekt bo enak prejšnjim.

G. dr. Žerjav je delal »napredno fronto«, toda delal jo je tako, da ssi je angažiral že poprej dva naša oodpadnika. Tako oborožen, je bil

pri pogajanjih trd, neizprosen; saj je imel talce. Urek in Kušar sta bila njegovi svitli zvezdi, nada in ponos vse propadajoče samostojne demokracije. G. dr. Žerjavova fiksna ideja je, da je treba Slovensko kmetijsko stranko razbiti in ubiti. V ta namen je angažiral gori imenovana gospoda, misleč, ta bo sta najložje to delo dovršila. Dal jima je na razpolago list in kar treba za politiko. Ali je dal tudi denarja in koliko, mi ni znano, vem pa da bi omenjena gospoda, ko sta bila nasproti svoji prejšnji stranki zelo skopa in stisnjena, s samim Žerjavovim blagoslovom ne mogla tako šariti, kakor sta začela.

Dr. Žerjav — za dostojnost!

In ko stori dr. Žerjav to politično grdobijo, apelira v Kamniku na — dostojnost v volilnem boju. Pa se je, kakor vselej, zaračunal tudi tukaj. Mi kmetje nismo tako neumni, da bi se pretepali s strašili, ki nam jih je postavil g. Žerjav. Za nas je za vse Kušarjeve in Urekove nedostojnosti odgovoren g. dr. Žerjav, on je moralni krivec. On bo odgovarjal in z njim bo slovenski narod obračunal 11. septembra. Vsi pošteni kmetje so na nogah, spoznanje je v deželi in politični sleparji ne bodo slovenskega kmeta nikoli več prevarili za kroglice. Cekin že leti nazaj, kmalu bo zamrdelo!

Kdo je Kušar? — Kdo je Urek?

Kdo pa je Kušar? Politična ničla, skoro za dve, kakor je majhen! Kadar sem ga po letu 1922 gledal in poslušal, vselej sem se spominjal modrih Pašičevih besed: Ništa nije teže, nego od bivših narodnih poslanika opet praviti ljude! V ostalem ga sedaj poznajo tudi demokraci in pika!

In ali misli g. Žerjav, da bomo trošili svojo energijo z Urekom, on pa bo deklamiral o dostojnosti volilnega boja. Njegovi duševni proizvodi so kvečjemu zanimivi za psihijatre. Urek je bil dve leti narodni poslanec in podpredsednik Narodne skupščine, vlekel obe pla-

či, pa ni niti enkrat predsedoval niti eni seji Narodne skupščine! Mene je imel rad, jaz se torej nje nisem nameril. Sam pravi, da me je on spraval na listi na 4. mesto (drugi so me namreč na 3.) predlagal me je v klubu za ministra, še pred štirimi tedni mi je pisal sladko pismo in me vabil s seboj, prišel na moj shod na Ponikvi, hvalil in odobral mojo politiko. Jaz pa se njegovim ljubeznivostim nisem mogel dati zavesti. Preveliko odgovornost nosim in nisem mogel ustreči njegovi častihlepnosti in pa njegovi potrebi po poslanskem mandatu.

Zakaj pa ne?

Prvi me je bil pred njim posvaril pokojni Pirc. In to vrlo točno, lahko rečem, da se je vse uresničilo, česar se je takrat bal pokojni naš tovariš. Ko se je nekoč dejansko in to kar s kufrom lotil tov. Mrmolja, mi je vstal prvokrat sum, če morda v glavi ni kaj v redu. Njegovo smrtno sovraštvo proti Kenu in tista abnormalna gonja je ta sum povečala. Ko se je spraval nad demokrata Pilgrama, je bila moja sodba o njem končana. Ali prišlo je pozneje še hujše. Povedalo se mi je, da je pred sodiščem dokazano po treh zdravniških izpričevalih, da je Urek neuštevljiv, to je neuračunljiv (unzurechnungsfähig), da torej ne more biti odgovoren za svoja dejanja. In zaradi tega in takih lastnosti ga proti svoji vestji nisem mogel priporočati na Štajerskem za nosilca liste, niti nisem smel priporočati, da mu zaupajo dva največja okraja. Takega bolnika pa se je poslužil g. Žerjav, da ubije Slov kmetijsko stranko. Kako se to vjema z dostojnostjo, kako se to vjema z Vašo častjo? Posebno s častjo g. Pivka, ki je nosilec njegove liste?

To je najnovejši cekin, ki se že vrača in ki nosi s seboj smrad in polom!

Številka druga.

Kdor dobro pozna razpoloženje tistega dela slovenske duhovščine, ki ima nekaj političnega občutja in razumevanja za stvar, ta tudi dobro ve, kakšno mišljenje vlada med njimi o sposobnostih g. dr. Korošca. »Kaj hočemo?« — vzdihujejo na tajnih sestankih — »ko pa mu še nismo našli naslednika, in smo njegovo ime prehitro popularizirali!« — Pokojni dr. Šusteršič, ki je svojega učenca najbolje poznal, mi ga je nekoč karakteriziral tako-le: »Dr. Korošec ima to dobro lastnost, da nikoli nič samostojno ne misli,

nego samo posluša. In kadar količ kaj izračuna katero mišljenje, da bo vsaj približno držalo, vzame ga za svoje in z njim havzira. Kadar smo na Dunaju v klubu preresetavali kakšne težke probleme, je g. dr. Korošec dosledno molčal, pazno pa poslušal dr. Kreka, Žitnika, Povšeta in mene. In če je kdo imel k dnevnemu vprašanju kakšno dobro idejo, smo jo dobili zjutraj nazaj servirano iz ust g. Korošca; To je bil običaj, ne izjema in mi smo se smehljaje spogledavali!« — Te trditve g. dr. Šusteršiča sta mi v bistvu potrdila tudi njegova bivša klubska tovariša gg. Demšar in Jaklič. Ta mož je po naključju — ne po sposobnostih! — zaradi nesoglasja med Krekom in Šusteršičem postal prvi vodilni mož — in da bo kurioziteti še večja! — mu je v najtežjih časih in naši največji politični dobi postal tajnik in v velikem duševni vodja g. dr. G. Žerjav. To je treba vedeti zato, da so razumljive vse pisane in šarene metamorfoze tega moža in njegove stranke v dobi od našega ujedinjenja pa do danes. To je treba imeti pred očmi, da nam bo jasno, zakaj bo Korošec cekin po 11. septembru postal isto z g. Vukičevićem vred, kar postaja običajno z Žerjavovim, ko prileti na tla.

Grehi dr. Korošca.

Šusteršičeva trditev, da g. Korošec nikoli nič samostojno ne misli, nego samo druge posluša, se da konstatirati na vseh važnejših činih zadnje politične zgodovine. Kot predsednika Narodnega veča v Zagrebu, so ga drugi peljali v Beograd. In v tistih dneh, ko je bilo treba največ misliti, kako bo urejen naš notranji problem, da ne bo nezadovoljstva med tistimi, ki jih je Beogradu izročal, si je dal samo kaditi ter se je od kadila ves omamljen spozabil tako daleč, da je zaustavil čitanje kraljeve adrese v slovenskem jeziku sicer s precej pesniško, ali politično malo modro in nespametno gesto: »Ni treba, en narod smo, en jezik govorimo!« In tisto navdušenje je trajalo dve leti! V tistem navdušenju je pristal na to, da imajo Srbi nerazmerno številno poslancev, dal jim je sam supremat, dal jim je možnost za hegemonijo. Dal jim je še več. Dal jim je možnost, da sami dajo ustavo, čeprav jih je v državi komaj 40%. In ko je vse to izvršil, je začel iskati krivce drugod. Bal se je ljudske sodbe in je zatrobil nazaj. Gg. duhovniki z gospodom škofom na čelu mu skrbijo za volilce in potem politika ni težka stvar. Po pr-

vih dveh letih navdušenja se je pri nas razvilo znano in bogve koliko stotisočkrat natiskano srbofilstvo. Vse, ki se s temi »najnovejšimi« nazori nismo strinjali, smo bili »izdajalci slovenstva«, »prodanci« in ne vem kaj še. In da bi vrhovni šef dokazal, da je popolni konvertit, je lastnoročno strgal s klubskih vrat napis v cirilici. Količkor smešna toliko boleča stvar in v obe smeri silno karakteristična za politiko šefa SLS.

Prvi je on — vse drugo nič.

Potem mu je moral nekdo suflirati, da treba preko Zagreba, Skušal je popraviti, kar je zamudil in pokvaril. Stalna napaka njegova, da je iskal pred vsem sebe in šele v drugi vrsti dobre politike za Slovence, je tudi to kmalu porušila. Pisana je brojanica njegovih »paktov« in »političnega prijateljstva« in pa »prisrčnosti«. Prva nada in zvezda: Stojan Protić. Za njim Ljuba Jovanović. Ob najneugodnejšem času, malo pred smrtjo, vrača se k Pašiću. Na moj poziv ob naši strani v interese vseh prečanov, torej tudi Slovencev, neče v vlado, moti ga general, mesec pozneje se da zlorabiti od radikalne in velikosrbske gospode zoper Hrvate in Slovence. Poruši s tem še edino prijateljstvo in opozicijski blok g. Davidovića, prepereči izenačenje davkov in stori srbijanstvu s tem največjo uslugo. Izglasuje jim proračun, izroči s proračunom in ameriškim posojilom samo srbijanski vladi trinajst milijard dinarjev, za vse to pa njega in njegovo stranko brenejo iz vlade in to tako nepričakovano, da so mislili, da jih je zadela kap.

Drugi cekin.

Tu je bil zopet takorekoč od usode podan trenutek za iztrenjenje. Vse zastoj! G. dr. Korošec je naš drugi slovenski cekin in mora streljati politične kozle. Prišel je g. Vukičević, kakor sta izpovedala poslanca Vilder in Budisavljević, z zadatkom, da razbije med drugimi tudi stranko dr. Korošca. O tej temi bom tudi jaz še spregovoril, toda po 11. septembru, če bo še kaj potrebe po prevdanku volilcev. Dasi je 3. julija v Ljubljani glasom »Slovenca« slovesno izjavil, da se »v sedanje notranje razmere radikalne stranke ne vmešava in ne bo vmešaval«, je nekaj dni nato sklenil »blejski pakt« z gospodom Vukičevićem »da bo šel v vlado«, kar pa stvarno ne znači drugo, kakor vmešavati se v radikalno stranko, podpirati Vukičevića proti drugim radikalom, a istočasno izgubiti poslednje simpatije Davidovića in vse poštene srbske in srbijanske javnosti. Naj pomisli slovenska javnost samo dve stvari: Kakšen bi bil potek n. pr. Zerjavove politike, da je ostal zvesto na strani Davidovića in kakšno bi bilo stanje, da je Korošec ostal zvesto na strani hrvatskega naroda? Kaj bi to dvojje značilo za slovenski narod in kaj bi pomenilo tudi za obe prizadeti stranki!

Oh, nesrečna dva cekina!

Najnovejši uspehi.

In najnovejši »uspehi«? Izigral se je za največjega diplomata Evrope. V Ptujju je ne samo ostudno napadal tov. Prepeluha, katerega se opravičeno boji, nego tudi Radića in kar je najhujše, oklevetal je tudi zemljoradnike, o katerih je 3. julija v Ljubljani trdil, da so »v zelo prijateljskih odnošajih s komunisti. Takrat je imel še malo šlagerjev. Dobil pa je odgovor od Saveza Zemljoradnikov, ker srbski kmetje niso vajeni z njim tako potrpeti, kakor so deloma skromni slovenski kmetje. Oh, oh, in kar je tam klobasaril o vnanji politiki in svojih zaslugah za njo! Kar težko mi je bilo pri srcu, da sem Slovenec, ko sem tisto prečital. In kar priča razvoj dogodkov, ga je g. dr. Korošec trajno polomil. Ko so novinarji pokazali njegovemu »najprisrčnejšemu« zavezniku g. Vukičeviću tisto, kar je povedal v Ptujju, »kako je vojsko z Madjari preperečil« (spominja na Krjavlja, ki je bil hudiča presekal!) in kar je govoril o kraljevskih sestankih, se je predsednik vlade udaril po čelu ter obupano vzkliknil: »Ja ne znam, koji djavo mu je bio!« Prav točno na kranjščino povedano se to glasi: »Res ne vem, kakšen hudič ga je

premotil!« — Vrhutega so uradni demantiji postavili g. Korošca — na laž. In skesano je šel prosit v Beograd odpuščanja.

Epilog.

In ti dve stranki in ta dva politika prosita Slovence za zaupanje in kroglice. Kaj ima storiti v Slovenski kmetijski stranki organizirano ljudstvo, je jasno in razumljivo. Naša skrinjica je na Kranjskem prva, na Štajerskem druga. S predstoječim člankom pa sem dovoljno dokazal, da ne zaslužita naša dva cekina zaupanja ne samo tudi od nevtralnih ljudi ali pa tistih pristašev drugih strank, ki nimajo svoje liste, nego niti od dobrih in vernih pristašev lastnih strank. Vsak dober samostojni demokrat in vsak pameten pristaš Slovenske ljudske stranke mora 11. septembra glasovati za listo Slovenske kmetijske stranke zato, da prvi ubije kliko, ki mu ubija stranko in pomaga v stranki do iščenja, drugi pa zato, da odstrani sedanje nesposobno vodstvo ter vrne stranko resnično zopet slovenskemu narodu. V interesu obeh nam protivnih strank je, kakor v interesu slovenskega naroda, da zmaga 11. septembra Slovenska kmetijska stranka.

Ivan Pucelj.

„Radićevci“.

Tistega govorjenja o »hrvatskih hlapcih«, »Radićevih sužnjih« itd., ki ga toliko trobi nam sovražno časopisje, misleč, da je našlo proti nam kolosalen volilni šlager, je menda že cela slovenska javnost sita do grla. To so šlagerji malih vaskih agitatorjev SLS in SDS.

Ker pa se je celo šef Slovenske ljudske stranke g. dr. Korošec na svojem zadnjem shodu v Ptujju izrazil kakor, da načeloma ni pripustiti Hrvate oziroma sploh drugorodce na volilne liste slovenskih strank, je treba odgovoriti enkrat za vselej jasno in odločno.

G. Štefana Radića, kot nosilca liste Slovenske kmetijske stranke za mariborsko volilno okrožje, so člani našega okrožnega odbora predlagali soglasno. Tudi g. Urek, ki je bil tedaj navzoč, ni proti glasoval.

Nikdo ne bo trdil, da ti možje iz naroda niso Slovenci z dušo in telesom in da ne vedo oceniti, kaj je slovenskemu imenu v čast in kaj v sramoto. Inicijativa je narodova in če ne bi bilo drugega, je že v tem zapopadeno vse odobrenje in opravičilo. Pri nas ne delamo politike, da postavljajo kandidate od zgoraj dol klike, ki mislijo o sebi, da so edino zmožne nezmotljivo narekovati kaj je v čast in kaj v nečast slovenskemu imenu, kaj nam je v korist in kaj v škodo.

Stvar ima pa tudi načelno stran. Slov. ljudska stranka je ponovno naglašala, da moramo v Jugoslaviji biti vsi Srbi, Hrvati in Slovenci enakopravni v vsakem oziru. Če lahko gre slovenski sodnik v Bosno in Srbijo, potem pač lahko Hrvat kandidira na slovenski listi. G. dr. Korošcu se prav lahko zgodi, da bi dobil lekcijo od g. Vu-

kičevića, če misli in govori drugače.

Ravnatoko kandidirajo Slovenci, n. pr. g. dr. Švegel in g. dr. Marušić na listi Hrvatske seljačke stranke na Hrvatskem, v Vojvodini in Južni Srbiji. Jaz mislim, da na ta način Slovenci lahko samo pridobimo.

Naš kmetijski program.

Korenina in podstava celemu našemu državnemu gibanju je kmetijski program. Na tem programu se združujejo slovenski, hrvatski in srbski kmetje in delavci. Na tem programu se bodo tudi združili. In ker je osnovna misel enotna, se poedini nacionalni elementi ne bodo oslabili, ampak ojačili. Slovenskemu politiku se edino tu opira pot najširšega dela. Tovariša ministra Pucelja je g. Radić sam priporočil za vodstvo celega kmetijskega kluba v bivšem parlamentu. In voditi sedemdeset poslancev je drugo nego v najboljšem slučaju dvajset.

Vse državne stranke.

Pri nas gre vse za tem, da se osnujejo celotne državne stranke, Patriotizem in strankarska taktika, ki zasleduje čim večji uspeh, sili na to. Zato je tudi g. Korošec podpisal Blejski pakt in bo šel v radikalni poslanski klub, ker vidi, da se z dvajsetimi glasovi med tristopetnajstimi ne da doseči ničesar trajnega in če bi bili sami nebeški glasovi.

Demokratska stranka se je zlila prehitro z Hrvatsko-srbsko zajednico (Pribičević) in z srbsko demokratsko stranko (Davidović), misleč, da lahko pogazi slovensko in hrvatsko ime in da jo bo samo ima-

ginarno slovanstvo rešilo. Zato so se razšli.

Podoben eksperiment poskuša SLS. Tudi ona čuti potrebo po naslonitvi.

Kdo je pravi slovenski, posebno pa kmetijski zaveznik?

Če pa je treba slovenskemu politiku, da vsled manjštevlnosti slovenskih volilcev išče in najde oslonca na sorodnih strankah Hrvatske ali Srbije ali splošno-državne stranke — kdo je potem najsrečnejše izbral zaveznika.

Ali imamo mi Slovenci in Hrvati več skupnih skrbi in težav in političnih interesov kakor Slovenci in Srbi? In od Srbov ravno radikalni?

Vse prečane, torej predvsem Hrvate in Slovence, tare krivična nenakana davčna obremenitev, tarejo čisto isti problemi poprave upravnega aparata. Radikalni, ki so do danes in še danes z velesrbstvom agitirajo, še posebej pa imajo velik interes, da se davki ne izenačijo in da povsod ohrani nadvlado srbijanstvo. Ravnatoko, da ohrani v upravi in vojski srbijanstvo izključno nadoblast.

Kdo je torej boljši zaveznik?

Te reči so tako jasne in tudi tolikokrat povedane, da bodi to dovolj.

Mi pa smo tudi slovenizirali kmetijski pokret na slovenski zemlji. Danes je samo ena kmetijska lista na slovenskih tleh in ta je lista Slovenske kmetijske stranke. Pred tremi leti je predstavljal hrvatski kmetijski pokret v mnogočem še hrvatski nacionalizem. Zato ker ga je Beograd stiskal. Danes je celo težišče praktične politike in tudi načelno prešlo samo na kmetijski program.

Zato tudi napadajo sedaj vsi meščanski hrvaški listi Stjepana Radića in HSS, ker da je popustila na hrvatskemu in podčrtava predvsem svoj kmetijski značaj.

Kje je torej nevarnost za slovenstvo?

Ali niso predvsem radikalni, ki še danes agitirajo z velesrbstvom in govore, da je vse srbski kar je na tej in na oni strani Drine, bolj nevarni slovenstvu kakor pa stranka, ki je izključno socialna?

Edino pravi zavezniki. — Hrvatska seljačka in zemljoradniška stranka.

Če moramo Slovenci, ker smo maloštevilni, iskati zaveznikov, potem ni le socialno — kot kmetje, notranje politično — kot prečani, potem je tudi iz čisto slovenskega vidika slovenstvu najmanjše nevarno pač hrvaška in srbska kmetijska stranka.

Za tudi kandidatura Stjepana Radića ne pomeni kandidature ne-slovenca na slovenski zemlji, temveč kmetijskega voditelja in ideologa kot gosta na bratski, ideološko

in politično-taktično vsem kmet-
skim strankam Jugoslavije enaki
listi Slovenske kmetijske stranke.

In kot tako jo bodo volilec - kmet-
je pozdravili, kar naj dokaže dan
volitev.

Ker nas napadajo iz čisto sloven-

skega stališča, je tudi to pisano sa-
mo iz slovenskega vidika. Če jo pa
že ta opravičuje, drugi kmetijski vi-
dik, to in tako nosilstvo in politike
odločno zahteva, ker je za sloven-
skega kmeta edino koristna in
uspešna. Dr. I. Rosina.

Prazne obljube.

Gosp. dr. Korošec hodi po deželi,
govori in obljublja. Obeta stotisoč
sladkosti iz bodoče vlade, prav ta-
ko, kakor g. dr. Žerjav ob zadnjih
volitvah. In koliko cest in mostov
je v tistih dneh zgradil g. Pivko!?
Ali kakor iz dr. Pivkovih in Žerja-
vovih obljub ni bilo kruha, tako se
bo tudi sedaj godilo z obljubami g.
dr. Korošca! Torej gospoda samo
farba, piše na medvedovo kožo, gre
mimo resničnega življenja kakor
slepa in zato nikoli prave ne zade-
ne. Kdor torej verjame praznim
besedam te gospode, se bo kruto
prevaral. Toda to je stvar njihovih
volilcev; obljube pa, s katerimi se
moramo tukaj javno pečati, pa niso
samo takole prazne obljube običaj-
nih gosposkih volivnih shodov,
nego so to obljube, ki globoko za-
sekavajo v gospodarsko življenje
mnogih naših občin in celih okra-
jev širom Slovenije.

Ko je g. dr. Korošec 3. julija na
shodu svojih zaupnikov v Unionu
široko razpletal svoj »programati-
čni« govor in valil od sebe in svoje
stranke odgovornost za zloglasni
paragraf 82. fin. zakona, je izrekel
tudi hudo in težko obdolžitev, da
je ta paragraf v finančni zakon uti-
hotapljen. To je strašna obdolžitev
predvsem celokupne vlade, a po-
sebnost še finančnega ministra in
njegovih organov. Ta obdolžitev
pravi, da je celokupna vlada, to je
vseh 18 ministrov, ki so dali svoje
podpise na vse tri izvode finančne-
ga zakona v originalu svoje podpi-
se pred kraljevo sankcijo kralja
mistificirala, ker mu je protipodpi-
sala zakon z utihotapljenimi para-
grafi. Po naših pojmih je zakon ne-
veljaven že s samo to suho konsta-
tacijo. Toda g. dr. Korošec se je

tretjega julija zavezal še veliko več.
On je glasom »Slovenca« dejal ta-
ko le: »Mi pa kot resni in pošteni
možje povemo samo: Nismo krivi,
ker v tihotapstvu nismo strokov-
njaki, toda to lahko rečemo: če je
prišel ta nesrečni paragraf v finan-
čni zakon, bo prišel tudi ven.« To
so bile korajžne besede g. Korošca
in mi smo mirno čakali dejanja.

Toda kaj se je zgodilo? V nekaj
dnevih bosta pretekla dva meseca
od te hude obljube, g. Korošec se-
stavljajo po shodih (!) bodočo vlado,
kakor otroci, ko se gredo lovit: vija
vaja, ven! Ti boš, ta bo, ti ne boš
itd., oznanja večno in najprisrčnej-
še prijateljstvo z radikali, renomi-
ra o moči in sili, ki jo ima in ko bo
v Beogradu večina, obljublja celo
nove volitve, če ne bo rezultat ugo-
den, skratka nastopa kakor neki
suveren v opereti, toda na gorenjo
obljubo je pa čisto pozabil. In
vendar bi zadoščalo, če bi samo
opozoril svojega »prisrčnega prija-
telja« gospoda Veljo na to tihotap-
stvo ter dokazal, da je ta paragraf
»falsifikat«, potvorba in vlada ga
mora, če je le ena stotinka tega po-
štenja v njej, — o katerem Korošec
toliko deklamira, — takoj na mestu
sistirati. Prepričan sem tudi, da bi
se to zgodilo še hitreje, če bo g. dr.
Korošec opozoril vsaj Nj. Vel. Kra-
lja, da so mu radikalno - klerikalni
ministri predložili v sankcijo z
utihotapljenimi paragrafi oprem-
ljen finančni zakon.

Zakaj g. dr. Korošec tega ne stor-
i? Zakaj ne izpolni vsaj te svoje
obljube, ki jo je najlozje izpolniti.
Ali bo rajši počakal, da bomo to
storili po 11. septembru mi s pri-
merno interpelacijo?

Ivan Pucelj.

Ali res niso kmečke stranke potrebne?

Kadar kakšen političen gosposki
pokvarjenec kje v naših smeteh
kakšen odpadke najde, pa zmago-
slavno kriči: glejte, da niso kmeč-
ke stranke več potrebne, saj kmet-
je sami prihajajo k nam, ker mi
lahko za vse skrbimo. Seveda vsak
pameten in zaveden kmet in obče
podeželski človek dobro vé in na
svoji koži čuti zlasti pri današnji
davčni, kreditni, carinski in še po-
sebnost pri trgovinski politiki. Vsak
pa vendar le še vsega sam ne vé in
zato je dobro, da vse novejši stvari
sproti pojasnjujemo. En tak zgled
imamo sedaj zopet pri trgovinski
pogodbi z Nemčijo. Osnutek te tr-
govinske pogodbe mi je prišel do-
zdaj šele v izvlečku pred oči, ali
že to, kar sem prebral, vidim, da
so tudi ob tej priliki bili vsi stari,
dosedanji motivi merodajni. Pred-

vsem ozko, samo srbijansko, a po-
tem vsaj na pol industrijsko stali-
šče. Kmečkega prav zelo malo.
Res je, da so znižali pri železu in
pri železnih fabrikatih Nemcem
našo uvozno carino nekako v raz-
merju od 10 na 6, ali to je mnogo
premalo. Kmetje potrebujemo naj-
več železa in železnih izdelkov in
zato zahtevamo, da se še zniža, da
bo še cenejše. In če bomo tu še
popustili, bomo dosegli tudi večje
kompenzacije. Dozdaj so nam Nemci
olajšali izvoz pri sadju (zaradi
sliv!) in pekmezu ter nekoliko pri
koruzi. Niso pa nič dosegli za naše
govod, prašiče, mast, meso, konje
in vino. Na enega našega konja bo
torej še naprej okrog 7000 dinar-
jev nemške uvozne carine in kmet-
je bodo lahko še naprej klali doma
svoja žrebata. Olajšave pri koruzi

tudi ne pomenjajo ničesar. Mi lah-
ko koruzo predelamo v mast in
špirit, pa izvažamo finalne pro-
dukte. S konji, z živino in vinom
pa moremo samo v prvi podobi na
svetovni trg. In za vse te produkte
nam bo bogati nemški trg še za-
naprej zaprt, in to zato, ker so bili
naši delegati poslani od vlade, ki
ni kmečka, niti slovenska ali hr-
vatska. Zastopala je le male ozke

interese predvojne Srbije, zraven
tega pa še v prvi vrsti interese
tiste naše začetniške, tujemu kapi-
talu služeče industrije, ki ni nikoli
sita in zadovoljna, ki pa navzlic
silnemu crkljanju s strani države
kar naprej hira in umira. Ali bo,
kakor za vse druge napake seda-
nje vlade, tudi za to prevzemal od-
govornost dobrovoljno g. dr. Ko-
rošec? Ivan Pucelj.

Belokranjci!

Belokranjci! Na noge, kvišku srca!

Slovenska ljudska stranka nam
je postavila za kandidata v narod-
no skupščino dr. Kuloveca, namest-
nika pa prof. Jarca. Oba ta moža
sta za nas tujea. Marsikdo se bo
vedel še spominjati kako je še
pred vojno tedanje vodstvo SLS
nam vsililo poslanca Dermastijo.
Z namenom ga volilec predstaviti
je prišel z njim v Metliko pok. dr.
Krek. Mnogi tedanji zvesti prista-
ši SLS so pa zgovornemu Kreku
tedaj Dermastijevo kandidaturu kot
tujca enodušno in odločno odklo-
nili. Tako, da ga tedaj dr. Krek vo-
lilec ni predstavil. Možje so po-
kazali svojo odločnost in pri pri-
hodnjih volitvah je bil na splošno
zahtevo izvoljen za poslanca do-
mačin Mihelčič, ki je mnogo več
storil za nas kmete kot vsak tujec,
najsibo doktor ali profesor.

Dr. Kulovec se na svojih shodih
baha, da bo gotovo izvoljen in ka-
dar bo minister, obeta volilec
vsemogoče dobrine, samo da bi več
kroglic ujel. Ali se to ne pravi, iz
nas belokranjskih kmetov norca
briti.

Ali ni to resnična prisposoba
svetopisemskega skušnjavca, ki je
našega odrešenika peljal na silno
visoko goro, mu pokazal vse za-
klade in bogastvo sveta, rekoč:

Glej, vse to ti dam, če pred me po-
klekneš in me moliš. In kaj mu je
Kristus odgovoril?

Poberi se, satan!

Kaj imamo od Kuloveca pričako-
vati, naj nam odgovorita samo sle-
deča dva primera. V Črnomlju je
opravljali službo okrajnega ekono-
ma vestno in marljivo naš domačin
v splošno zadovoljnost. Ko je pre-
vzel kmetijsko ministrstvo dr. Ku-
lovec, je našega domačina dvakrat
enostavno odpustil in na njegovo
mesto postavil tujca. Zadnjič urad-
nika s plačo I. kategorije.

Drugič je dr. Kulovec kot mini-
ster dovolil podpore za semiško
zadružno mlekarno, ki šteje 175
članov 3000, reči tri tisoč dinarjev.
Med tem, ko je izposloval minister
Pucelj podpore za mlekarstvo v Tan-
či gori petintrideset tisoč dinarjev.

Belokranjci!

Mi imamo kandidata domačina
kmeta Štublerja, ki pozna naše
težnje, ki je popolnoma sposoben
nas zastopati in bo gotovo več stor-
il za nas kot katerikoli tujec.
Možje in fantje! Zato dne 11. sep-
tembra vsi na volišče s kroglico v

prvo skrinjico.

To bo poštenja vreden odgovor
tistim, ki nas hočejo za bedake
imeti.

Razkrinkane klerikalne laži!

Klerikalno obrekovanje. — Razkrinkane laži. — Kdo dela nasilje?

Znana stvar je, da se tako na de-
zeli kakor tudi v mestih ob sobotah
in nedeljah ljudje kaj radi stepo.
Vzrok pretepop je navadno pre-
več alkohola, včasih pa tudi kaj
drugega, kakor že razmere nane-
sejo, včasih ženske, včasih kvarte,
včasih pa tudi politika.

Noben pretep ni lepa stvar, am-
pak dokler bodo ljudje taki, kakor
pač so, bomo imeli tudi pretepe in
bomo imeli tudi sodnijske razpra-
ve, kjer se tepežnikom deli zaslu-
ženo plačilo.

Jako nevarna stvar pa so pretepi
v volilni dobi, kajti tu je skušnja-
va silno velika, da se navaden pre-
tep, kakor jih imamo žalibog vsako
nedeljo dovolj, poskuša zavaliti na
rovaš ene ali pa druge politične
stranke.

Nekaj takega se je nedavno zgo-
dilo v vasi Čučerje na Hrvatskem.

Tam je prišlo v gostilni Božakovi
do prepira med kmeti. Možje pa so
se ob močnem vinu tako razgreli,
da so se začeli pretepati in sicer
tudi zaradi politike. In zgodilo se
je pri tej priliki, da sta vrgla dva
kmeta, in sicer Nikita Rustan in
Stjepan Micudaj, svojega nasprot-
nika kmeta Talana tako nesrečno
iz gostilne na ulico, da si je revež
pri padcu zlomil hrbtenico in se-
veda je vsled tako težke telesne
poškodbe kmet Talan umrl.

Nesramne laži.

Ta žalostni dogodek so pa na-
sprotniki Stjepana Radića silno
hitro izkoristili za svoje umazane
politične namene. Šli so in razbob-
nali po svojih listih, da sta kmeta
Rustan in Micudaj radičevca, ki sta
svojega tovariša Talana ubila samo
zato, ker ni hotel biti tudi on radi-

čevce! Sli so pa v svoji nesramnosti in lažljivosti še dalje in so pripovedovali, da sta ga ubila na direktno povelje in po navodilih Stjepana Radića samega in glavnega vodstva hrvaške kmečke stranke! Zadostovalo pa ni niti to, ampak so si še izmislili laž, da sta oba kmeta rekla: »Če bi bil ti Kristus, bi te razpeli na križ, ker pa nisi, te bomo pa razkolesili.«

Kaj so govorili naši klerikalci.

Jasno in samoposebi razumljivo je, da v razširjanju teh laži niso smeli zaostati za hrvaškimi nasprotniki naše stranke niti slovenski klerikalci — saj gre pač vsem le za »radičevce«.

»Slovenec« je napisal o tem dogodku dolg članek in celo vrsto notic, eno bolj strupeno in lažljivo kot drugo in hujskal proti Radiću in naši stranki na vse pretege, češ, pogledajte jih lumpe in ubijalce, ki kmete hujskajo, naj pobijajo kmete! Dr. Korošec je na svojih shodih v nedeljo govoril o tem dogodku silno obširno in opisoval z zgovorno besedo, kako so hrvaški radičevci ubogega Talana mučili s tem, da so mu zvili glavno med noge in ga potem trkljali tako dolgo, dokler ni umrl. Tudi neki hrvaški klerikalec je ljudem na klerikalnem shodu v Ljutomeru pripovedoval strašne stvari o mučeniškem kmetu Talanu in ga primerjal s prvimi krščanskimi mučeniki (!!). (Sodnija bo seveda drugega mnenja.)

Na Dolenjskem, in sicer v novomeškem okraju, pa se je zgodilo, da je neki župnik, seveda na podlagi lažljivih »Slovenčevih« poročil, javno na prižnici rohnel proti naši stranki, češ da smo stranka kmečkih ubijalcev!!

Take plodove je rodilo klerikalno obrekovanje in klerikalna lažljivost!

Resnica prihaja na dan!

Celo zadevo pa je vzelo končno v roke sodišče, da se dožene, kaj je. Dr. Korošec je sam zahteval v Beogradu, naj se krivci najstrožje kaznujejo, toda preiskava bi se bila izvršila končno tudi brez te zahteve.

Kaj pa je preiskava dognala? Preiskava je dognala, da je bil to čisto navaden kmečki pretep. Ker pa ta ugotovitev še ni zadostovala, so preiskavali tudi, kateri stranki da pripadata kmeta Rustan in Micudaj, ki sta Talana ubila. In glej čudo: Sodna preiskava je dognala, da oba kmeta nista radičevca, ampak demokrata, in sicer pristaša Davidovičevih demokratov, ki sede na vladi!!

Kaj bodo rekli klerikalci sedaj?

Jako radovedni smo, kaj bodo rekli naši klerikalci na vse to, potem ko so nas toliko obrekovali in se tako nesramno lagali.

Ali bo katoliški »Slovenec« preklical svoje laži in storjeno krivico popravil?

Mi smo prepričani, da tega ne bo storil!

Ali bo katoliški duhovnik doktor Korošec preklical svoje laži?

Mi smo prepričani, da tega ne bo storil!

Ali bo župnik, ki je nasedel »Slovenec« in njegovim lažem, priznal javno, da je bil zapeljan in prevaran?

Mi upamo, da bo to storil, ker prihaja v njegovo faro toliko izvodov našega lista, da bo samo njemu v korist, če po zmoti storjeno krivico prizna in javno popravi!

Pri tej priložnosti bodi omenjeno, da je »Slovenski Narod«, ki je glasilo nam najbolj sovražnih elementov, zmotno lojalno priznal in popravil in povedal, da oba nesrečna kmeta nista bila radičevca, ampak demokrata, kakor je to dognala uradna preiskava.

Kdo res dela nasilje?

Ljudje, ki so raznesli omenjene laži po deželi, so ob enem tudi kričali, da se mora vsako nasilje strogo kaznovati. »Slovenec« je grozil celo z obznanom proti nam.

Po naših mislih je te vrste klerikalno kričanje navadna žalitev naših sodišč in oblasti. Sodišča so neodvisna in se ne smejo ozirati in se tudi ne ozirajo na nobeno zijanjanje, ampak sodijo po zakonu.

Zato je neodvisno sodišče tudi po zakonu obsodilo ljudi, ki so pri zadnjih občinskih volitvah v Moravčah dejansko napadli pristaše naše stranke. Če je »Slovenec« radoveden, čegavi pristaši so bili že obsojeni napadalci, naj vpraša na sodišču ali pa v Moravčah.

V zadnji številki našega lista pa smo objavili izjavo tov. Brusa iz ptujskega okraja, iz katere je menda dovolj jasno razvidno, kdo res uganja nasilje!

Zakaj »Slovenec« teh imen in teh dejanj ne ožigosa? Ali moravški občani niso ljudje, ali tov. Brus ni človek?

Za poštenost.

To smo povedali zato nekoliko obširneje, da bodo tudi najbolj zapeljani kmetje videli, kako se klerikalci nesramno lažejo, samo da bi nam škodovali. Lažljivi ljudje pa niso nikdar bili kaj prida in slovenski kmet, ki je pošten in nekaj da na besedo in na moštvo, klerikalnih ljudi ne bo volil, ker jih ne more!

Kmete zadržuje samo še strah pred duhovniki, da se ne odločijo enkrat za vselej pokazati klerikalcem hrbet. Ta strah je pa prazen, kakor smo že mnogokrat povedali, in zato je vsako omahovanje in kolebanje dandanes odveč.

Kmetje, ojunajte se in odločite se brez strahu za Slovensko kmečko stranko, pojdite v boj sami za sebe, pokvarjeno liberalno in klerikalno gospodo pa pustite na cedilu.

Kmet za kmeta, kmet s kmetom — to bodi vaša beseda! Liberalci in klerikalci naj se pa gredo sami svoje lažnive mance.

Proč z lažmi — živelo kmečko poštenje, živela kmečka sloga, živela Slovenska kmečka stranka!

Kandidati SKS za ljubljansko oblast.

Novo mesto:

Kandidat: Anton Kline, župan in posestnik, Gor. Polje.

Namestnik: Ivan Hrovat, župan in posestnik, Zagradec.

Ljubljana okolica — Logatec:

Kandidat: Ivo Sancin, predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo, Ljubljana.

Namestnik: Ivo Remžgar, posestnik in obrtnik, Zerovnica.

Kamnik — Litija:

Kandidat: Jože Ravtar, živilozdravnik, Kamnik.

Namestnik: Ivan Grabnar, posestnik, Kostrivnica.

Kranj — Radovljica:

Kandidat: Ivan Ažman, posestnik in predsednik planinskega odbora, Hraše.

Namestnik: Lovro Telban, posestnik, Podjelovo brdo.

**Na
Kranjskem
je za
državnozborske
volitve
11. septembra
naša skrinjica
1. prva 1.**

Nosilec liste:

Ivan Pucelj, narodni poslanec in posestnik v Velikih Laščah.

Kandidati:

Črnomelj — Kočevje:
Kandidat: Frane Štubler, župan in posestnik, Suhor.

Namestnik: Peter Veselič, posestnik, Paka št. 6.

Krško:

Kandidat: Anton Radkovič, župan in posestnik, Št. Jernej.

Namestnik: dr. Drago Marušič, predsednik »Kmetijskega hranilnega in posojilnega doma«, Ljubljana.

Kuzijoritete.

G. dr. Žerjav išče preko »Jutra« priče, da bo tožil »malega Drogenika«. Zdaj je g. Drogenik radikalni kandidat in je glasom »Jutra« nečedno govoril o svojem prekolanskem delodajalcu. Takrat je namreč g. Drogenik bil nosilec znanega Žerjavove kahle na Štajerskem, Žerjavova edina nada in ponos. Zdaj pa gre obema gospodoma po zakonih narave: od stopnje do stopnje... Bog ve kateri politični šintar bo prihodnjč še kaj ponujal za koži gg. Ureka in Kušarja.

»Slovenec« po dolgem oklevanju in računu »da bo brez tega lahko šlo« cele strani posveča naši stranki in naravno največ meni. Na prvi strani piše, da »še nikoli nič nisem naredil«, če pa stvar izrežete, imate na drugi strani jezno konstatacijo iz Bohinjske Bele z Ažmanovega shoda, kjer trdi, da je Pucelj povsod dal podpore, samo v Bohinjsko Belo — pa nič. Tam seveda tudi ni povedano, koliko je dal — g. Kulovec.

Uboga Žerjavščina je brez vsakega prijatelja, brez zvez, brez nade in zato celo brez šlagerjev. Ni čuda, če skušajo ugaslemu navdušenju lastnih pristašev vlti nado, da se bodo po volitvah združili vsi demokrati. Izključeno, g. Žerjav! O Vam ima g. Davidovič takšno mišljenje, kakor ga imate Vi o g. Drogeniku ali pa ste ga imeli o g. Ureku leta 1920, ko sva Vam prišla povedati z Mermoljo, da ne bo z vašo kandidaturo na naši listi nič!

Klerikalci radi zavzamejo včasih tudi visoko gesto objektivnosti, politične morale ter poštenja celo do nasprotnikov. Tako je celo mene — ki sem bogat na takih skušnjah — osupnila njihova ljubezen do preganjanja naših živilozdravnikov, zlasti tov. Ravtarja v Kamniku. Kako je »Slovenec« debelo natisnil vest, da je SLS in zlasti bivši minister g. Kulovec prepričal premeštev g. Ravtarja v Macedonijo. Kakor je stvar tragična, vendar sem se široko zasmel, ko sem prečital beograjsko pismo, ki se glasi: »Da je premeštaj usledio na predlog Velikog župana ljubljanske oblasti, a po naređenju Gospodina Ministra Poljoprivrede i Voda, kojim je Veliki župan pozvan, da mu stavi prekobrojne veterinare na raspolaganje, pošto su prema budžetu osiguravane prinaldžnosti samo za jednog veterinaru u svakom srezu.« — Ob čitanju tega pisma sem se spomnil dveh stvari: da gg. Ravtar in Brtoncelj nista »prekobrajna«, nego sama vsak v svojem srezu in da je gospod veliki župan v ljubljanski oblaski kakor v Mariboru, prišel na to mesto kot zaupnik SLS. — Erkläret mir, Graf Öringur, dieses Wunderrätsel der Natur! Ivan Pucelj.

»Narodni Dnevnik«, ki ima pod naslovom »neodvisen političen list« in ki prav dostikrat to dobro voljo tudi v dejanju pokaže, je objavil 26. avgusta članek »Zakasnele konstatacije«. Ni mu po volji moj članek »Najvažnejše poglavje«. To pravico seveda ima, nima pa pravice dajati mojemu članku drugi zmisel. Konstatacija neenakosti davkov ni

glavna vsebina mojemu članku, to je le pripomoček za dokaz krivice, glavna vsebina mojega članka je ta, da so radikali otvorili krizo na — g. Aleksu Žujeviću zato, da so zbežali od izenačenja davkov, ki bi moralo po našem dogovoru 28. januarja priti na vrsto in da jim je dr. Korošec in SLS pomagala odložiti to tako potrebno in od vseh zaželjeno izenačenje davkov. Če je ta slednja konstatacija »zakasnela«, to naj »Narodni Dnevnik« potrdi, če more. Mislim, da je najaktualnejši čas za to sedaj pred volitvami, da narod lahko kaznuje tiste, ki so prepredili izenačenje davkov in so z vstopom v radikalno vladno omogočili, da bo Srbijane še naprej plačeval davka od glave samo 407 dinarjev, ubogi in siromašni Slovenci pa celih 1035 Din. Pri »Nar. Dnevniku« naj še enkrat moj članek dobro prečitajo, naj ga točno reproducirajo, če imajo še interes, da ga omenjajo, tresti se za usodo g. Korošca pa je nesmiselno, ker je ta že srečno od njega samega zapечатena.

Ivan Pucelj.

Tovarišem črnomeljskega in kočevskega okraja!

Po dolgih letih praznih upov in prevaranih nad imamo lepo priložnost, da mi sami pokažemo in povemo svojo misel in izrazimo svojo voljo, kaj da hočemo.

Nesreča je hotela, da smo sedaj iz bogve kakšnih vzrokov vedno volili ali demokrate ali pa klerikalce. Smo pač pričakovali, da nam bodo gospodje pomagali in za nas kaj naredili. Naredili pa niso prav nič. Vse, kar smo dobili, smo dobili po zaslugi tov. Pucelja, ko je bil minister.

Danes vemo, da je liberalna gospoda prav taka kakor klerikalna — pokvarjena gospoda je to! To vidimo najbolj danes, ko se eni in drugi tako silno boje združitve slovenskih, hrvaških in srbskih kmetov v eno samo veliko bojno vrsto za kmečke pravice!

Nobena laž jim ni prenzka, nobeno obrekovanje jim ni prepodlo, da ga ne bi zagnali na nas! To je dokaz njihovega strahu pred našo kmečko slovo, ob enem pa tudi do-

kaz, da imamo prav mi, ki vam kličemo: Kmetje, skupaj, združite se pod ponosno zastavo Slovenske kmečke stranke!

Če se gospoda kakšne stvari boji, je to najboljši dokaz, da je ta stvar za kmete dobra!

Dragi tovariši iz poljanske doline, dragi volilci od Tanče gore in Dragatuša in vi vsi, ki trpite po celi naši lepi Beli Krajini: Pridite dne 11. septembra vsi brez izjeme na volišče in oddajte svoje glasove za našo Slovensko kmečko stranko in za našega tovariša Franca Štublerja!

To je mož, ki ga vsi poznate. Poštenjak je in delaven je, in dober gospodar. To so velike lastnosti. Biti dandanes pošten, v dobi splošne pokvarjenosti, je mnogo! In kdor je dober gospodar za sebe, bo znal gospodariti tudi za nas.

Za kmeti naj ne zaostanejo obrtniki in delavci. Kmet še nikdar ni delal krivice nobenemu stanu in je tudi ne bo. Zato se pridružite nam, da bomo z združenimi močmi zmagali v našem pravičnem boju.

Vsi na volišče 11. septembra! Nihče naj ne ostane doma! Vsi za enega, eden za vse in zmaga bo naša. Zmagati mora prva škrinjica — pokvarjena gospoda naj si pa išče kroglice, kjer jih hoče. Kmetje, obrtniki in delavci skupaj!

Peter Veselič.



Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

skih vinogradnikov prodajati tujcem.

In sklepno: ali imate na članek »Molčite obrekovalci« tako malo odgovora?

Torej jaz k knjigam in vi pri »Straži« in »Slov. Gospodarju« k res poštenu, slovenski kmetijski politiki, pa smo si dobri! Ko boste storili to, bo pa maršikdo molčal, ki mu sedaj srce veleva braniti kmetijske koristi tudi proti Vam ter se zoperstavljati zlorabi kmetijskih programov. Pa še kaj pišite!

Z vsem spoštovanjem

Ivan Vesenjaj, s. r.

* * *

Katoliški Hrvatje trgajo »pakt«.

Omenili smo že, da hude klofute dobiva dr. Korošec od hrvatskih »Pučkašev«. Zato se vodja Slovencev ogiblje Zagreba, ker tam nima nič somišljenikov, niti med »Pučkaši«. To dokazuje tisk Hrvatske pučke stranke. Ta stranka pušča zadnji čas na strani svoj »križ in plug« in maršira na volitve samo s hrvatsko zastavo v roki. Nadeja se, da bo s čistim hrvatstvom vjela par mandatov. Z Bogom tedaj posestrima Slovenija in njeni poslanci SLS.

Vsled teh razmer so Pučkaši prišilili dr. Korošca, da je v javnost vrgel izjavo, v kateri je rekel, da sta politika in taktika v SLS in HPS različni in da vodstvo SLS ni odgovorno za politiko HPS. S to izjavo je dr. Korošec hotel vjeti dve muhi. Po eni strani je hotel dokazati, da on nič ne vpliva kot Slovenec na Pučko stranko in da je tedaj ta stranka lahko čisto hrvatska, kar bo Pučkašem koristilo pri volitvah. Po drugi strani pa je sebe opral pred Srbi, češ, jaz sem daleč proč od Pučkašev, ki hočejo imeti svoj hrvatski sabor in svojega bana.

Pučkaši so nato objavili v svojem strankinem glasilu glede prijateljskega pakta s srbskimi radikali nastopno imenitno pohvalo Koroševih zaveznikov in jo dali debelo natisniti v zadnji številki »Seljačkih Novin«. Glasil se: »Večina današnjih radikalov in demokratov, ki se nahajajo v Vukičevićevi vladni, ni nič boljši, kakor so Pribičevićevi batinaši, marveč so mnogo hujši, kakor ti, ker mislijo, da bodo mogli, kakor doslej, pleniti (pljačkati) Hrvatsko, Slavonijo in Dalma-

cijo in svoje nenasitne in globoke žepe polniti s hrvatskimi novci. Proti njim je samo en lek, in ta je, da naj vsak bo gospodar svojega žepa. Beograjski čaršiji se ne sme nikoli več dati priložnost, da bi kradla in delala, kar bi hotela. Kar je srbsko in beograjsko, naj imajo Srbi in Beograd, kar je pa hrvatsko in zagrebško, naj imajo Hrvatje in Zagreb.

Dr. Korošec se je lahko tresel, ker so mu bratje Hrvatje kruto raztrgali »pakt prijateljstva« s Srbi. Nekdanja »Katoliška tiskarna« bo pa o tem molčala in njeni uredniki bodo naprej trobili, da je Koroščeva politika sijajna.

* * *

»Slov. Gospodarju« v odgovor.

»Slov. Gospodarju« se je v 23. številki z dne 18. avgusta t. l. spomnil moje malenkosti — ne morda s stvarnimi napadi, temveč s zavijanji in nizkotnim, osebnim blatenjem.

Do danes še nisem bil niti sodnijsko niti policijsko kaznovan. Istotako je moje navedeno (moralno) življenje glasom sprječeval pristojnih vlč. župnijskih uradov neomadeževano, še manj se mi zamore očitati kaki materialni delikt, itd.

Tudi moje delovanje kot drž. kmetijski referent v Prevaljah je odprta knjiga in je bilo od pristojnega srezkega poglavarja in vel. županstva pohvalno priznано!

Vsled teh dejstev nikakor nisem voljan prenašati neopravičenih blatenj v »Slov. Gospodarju« in izjavljam, da bodem, ako se še kaj podobnega ali enakega zgodi:

1. Vložil tožbo po tiskovnem zakonu.

2. Objavil v faksimilu originalno vsebino teksta in sličic večjega števila ljubezenskih pisem nekega gospoda župnika, kateri je daleč na okrog dobro znan in ki jih je — lastnoročno pisal lepi gospodični učiteljici — kar bo senzacijsko učinkovalo na ves pobožni krščanski svet.

3. Ukrenil še nekaj drugih korakov.

Aut — aut; pred mojim pragom je čisto, gospoda.

Emeran Stoklas.

Razne politične vesti.

Revolucija v SLS.

Bivši poslanec SLS g. prof. Vesenjaj, bivši Korošecov minister, obsoja načelnika SLS, dr. A. Korošca.

G. Vesenjaj piše:

Malo odgovora. »Straža« je spravila tudi moje ime v svet. Hvala ji za to; me bodo vsaj rojaki poznali, če pridem kedaj k njim! Svetujete mi, naj se brigam za svoje študije. Dobro je to, za to pa navsvetujem jaz g. dr. Korošcu, naj se kot duhovnik tudi briga za temeljne nauke naše vere in kot politik naj s svojimi tovariši ne hvali ter si ne pripisuje zasluge za take varovalne vladne predloge, ki morajo kmeta spraviti na rob propa-

da, ker jim na eni strani nalagajo neznosna bremena, na drugi pa »rešujejo« kmetijsko delavsko vprašanje tako, da bo še bolj vse bežalo v mesta in tovarne. Polagoma bomo govorili še v drugih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Vprašate konečno: »ali naj morda vlaga »Ljudska posojilnica« pri Vesenjaju svoja vprašanja?« Moj odgovor: Bilo bi semtertja zelo dobro, kajti potem bi izvedela, kako se delajo po krémah poročila, ne da bi se videli vinogradi in gospodarska poslopja, izvedela bi, kako so njeni oskrbniki popivali njeno vino in konečno bi izvedela, da ne gre pri nas na Štajerskem sloven-

Klerikalnim klevetnikom v ptujskem okraju.

Pristno klerikalni in hinavski je napad nekega pokvarjenca v »Slov. Gospodarju« od 18. avgusta t. l. na našega somišljenika, tov. Emerana Stoklasa iz Sv. Andraža v Haložah.

Ker je tov. E. Stoklas kot človek popolnoma čist in mu kot osebi nasprotniki ne morejo do živoga, se poslužuje klerikalni tisk grehov drugih oseb, da bi ga oblatil.

Seveda, pristaš SKS bi moral imeti do sedmega kolena za sorodnike same svetnike in blažence, a klerikalnim mogotcem bi pa naj bilo vse dovoljeno.

Se celo v visokih in najvišjih krogih rodbinske nesreče niso izjema, vendar se klerikalci poslužujejo najogabnejših sredstev, kadar gre za — kroglice.

To je ista metoda, ki so se je posluževali klerikalci napram poslancu dr. Ploju. In vendar je izmed štajerskih poslancev dr. Ploj do danes še edini poslanec, ki je storil mnogo za Haložane in se ga Haložani še danes hvaležno spominjajo.

Velikanski strah imajo klevetniki pred tov. Stoklasom, ker mu pa v politiki niste mojstri, ga upate premagati z — blatenjem! Dokaz, da je Vaša politika s poštenjem in moralo vred res na zelo slabih nogah!

* * *

Zemljiaradniki odgovarjajo dr. Korošču.

Na ptujskem shodu se je znebil dr. Korošec tudi te-le: »Zemljiaradniška stranka, posebno njen komunistični del, izdaja več denarja, kakor ga morejo izdati stranke, ki od nikogar nič ne dobijo.«

V beograjski »Politiki« odgovarjajo zemljiaradniki dr. Korošču na to grdo klevetanje. Najprej povdarjajo, da vlada v zemljiaradniški stranki popolna sloga, na to pa naglašajo, da ima stranka dohodke le od naročnine za strankin tisk, od članarine in od darov, ki jih prejema stranka od svojih somišljenikov. Nadalje navaja odgovor pravi vzrok, zakaj jo v zadnjem času napadajo vsi dosedanji izkoriščevalci kmetijskega ljudstva. A vzrok je ta-le: »Zemljiaradniška stranka se v zadnjem času neverjetno naglo širi v narodu, posebno v masah, ki jih je doslej izkoriščala kapitalistična in korupcionistična politika. Kako to preprečiti? Na boj proti temu kmetijskemu pokretu kliče jezuit dr. Korošec, ker mu ponujajo v nagrado ministrski stolček za čas po volitvah! Dr. Korošec je dolžan dokazati, kateri del zemljiaradniške stranke je komunističen in odkod ta stranka dobiva denar? Ako tega ne stori vpricho drzne klevete, tedaj ostane on najordinarnejši denuncijant, a oklevetani člani zemljiaradniške stranke bodo našli pota in sredstva, da g. Korošca nauče, kaj je dovoljeno govoriti in kaj ni.«

Tako je čitati v beograjski »Politiki« od 24. avgusta 1927 na 2. strani.

Kandidati SKS za mariborsko oblast.

Na
Štajerskem
je za
državnozborske
volitve
11. septembra
naša skrinjica
2. druga 2

NOSILEC LISTE:

Stefan Radić, književnik, Zagreb.

SREZKI KANDIDATI:

Za volilni okraj Brežice in Laško:

Kandidat: Franjo Pintarič, posestnik, Rigonce št. 2.

Namestnik: Franjo Tovornik, posestnik, Kujert nad Laškim.

Za volilni srez Celje in Šmarje:

Kandidat: Dr. Anton Novačan, pisatelj, Maribor.

Namestnik: Franc Jevšnik, posestnik, Kozje.

Za volilni srez Dolnja Lendava in Ptuj:

Kandidat: Albin Prepeluh, publicist in posestnik, Ljubljana.

Klerikalne trdnjave se rušijo. Od Sv. Urbana v Slov. goricah smo prejeli: V nedeljo dne 28. avgusta je priredila SKS svod v gostilni Ramšak pri Sv. Urbanu. Pričakovali smo čisto kaj drugega kakor smo doživeli. Namreč ponavljanje starih klerikalnih Urbanskih metod. Izostale so. Kaj to pomeni? Nazadovanje SLS sploh. Zeleli smo namreč, da pridejo vsi tisti glavni klerikalni agenti od Sv. Urbana na shod in da si tukaj pogledamo iz oči v oči. Tega so se pa zbal. Jezo so si gasili samo še nad našimi plakati pred cerkvijo. Radi tega ni bilo tako zanimivo na shodu in so po dolgem času lahko Urbančani mirno poslušali glas borcev za kmetijske pravice in uvideli škodljivost klerikalne politike, katero jim je obelodanil tov. Simonič in Rosina. Zlasti zvezo s srbskimi radikali. To so tisti, katere je do nedavnega imel »Slov. Gospodar« za naše krvose in največje korupcioniste in bog zna kaj vse. A danes so si brateci! So se pač pobotali. Na kak način, bomo že zvedeli. Z avtonomijo ni nič. Davki vedno večji. Vse gre nazaj mesto naprej. To je klerikalna zasluga. Prav v domačem in šaljičem tonu je orisal domačin g. akademik Joško Potič klerikalno politiko. Po shodu, ki je bil naravnost manifestacija za kmetijski pokret, so se domačini med seboj prijateljsko razgovarjali o enem in drugem in zatrjevali, da hočejo podvojiti agitacijo za zmago 2. skrinjice, t. j. Slov. kmetijske stranke.

K. B.

Namestnik: Simon Toplak, posestnik, Mostje pri Ptuju.

Za volilni srez Konjice in Prevalje:

Kandidat: Ivan Vivod, posestnik, Lošperk.

Namestnik: Jurij Prah, posestnik, Loče.

Za volilni srez Ljutomer in Ormož:

Kandidat: Ljudevit Ivanjšič, posestnik in šolski upravitelj, Št. Jur ob Ščavnici.

Namestnik: Franc Talanyi, obrtnik, Ormož.

Za volilni srez Maribor desni in levi breg:

Kandidat: Josip Rajšp, posestnik, Spodnja Polskava.

Namestnik: Jakob Kraner, posestnik, Selnica ob Dravi.

Za volilni srez Gornji grad in Slovenjgradec:

Kandidat: Anton Podpečan, posestnik, Ljubno.

Namestnik: Ivan Hajdnik, posestnik, Leskovec.

Za volilni srez Murska Sobota:

Kandidat: Dr. Ante Odič, odvetnik, Čakovec.

Namestnik: Ladislav Hodoščak, posestnik, Zenkovec.

Klerikalna agitacija na Štajerskem je brez vsake ideje in misli. Tako klerikalni kandidat, bivši minister Vesenjaka po shodih agitira največ s tem, da morajo biti »Štajerci« proti »Kranjcem«. Kje je ostala zedinjena Slovenija? Zlasti rad poudarja ta velika duhovna luč, da je naš delovni in požrtvovalni tov. Prepeluh rodod iz Kranjskega in da ga zato »Štajerci« ne smejo voliti. Vprašamo »Kranjce« in Ljubljančane, zakaj oni volijo »Štajerca« dr. Korošca? Naj gre tudi on v svojo rodno vas v Sv. Jurij ob Ščavnici! Takšne »modrosti« kuhajo naši klerikalci samo, da ustvarjajo sovražnost med narodom. Ta način agitacije pa obenem dokazuje, da je SLS danes le še skupina ljudi brez vsake ideje in politične resnosti. Največ takšnih inteligentov se zbira v njenem taboru, ki streme za koritom! Cilj jim je — mlakuža!

Vero ponižujejo! V sedanji volilni borbi je zmanjkalo klerikalcem na Štajerskem kakih argumentov. V tej sili so zopet izvlekli na dan svojo lajno, »da je vera v nevarnosti.« V nevarnosti pa vera ni, v nevarnosti je kapitalizem, ki ga podpirajo klerikalni mandati, zato kmetje skup!

Framazoni in klerikalci. Klerikalci so na Štajerskem začeli ponovno izrabljati vero in cerkev v svoje politične in osebne koristi. Prav previdno pa molče povsodi, da so se zvezali za vedno s srbskimi radikali, med katerimi imajo glavno politično besedo — organizirani belgrajski framazoni. To je

razumljivo, ker se eni in drugi boje prebujene kmetijske množice, ki vé, da ni v nevarnosti ne narod in ne vera, temveč le kapitalistični interesi.

G. Mikša iz Prvencev pri Ptuju . . . sedi mogočno v demokratiški barki, iz katere piše v 34. številu »Domovine« milo »volilno pismo« na nas ptujске kmete, delavce in viničarje, češ, »da ga naj volimo. Pravi, da kot kmet, ki ima v sedanjem času mnogo dela na posestvu, ne more obhoditi v kratkem času vseh okrajev, da bi se pokazal nam volilcem. Ja, g. Mikša, kdo bo pa Vas »volu«, ako se volilcem ne mislite pokazati; veste, kvečjemu mačke se kupi v žaklju, poslanca pa ne! Ali nas imate Poljance, Haložane in Prleke za — tako neumne? Sploh pa nas že sedaj, ko ste še komaj namestnik kandidata, hočete za nos voditi, kajti ste dne 15. avgusta, t. l. »kot kmet, ki ima v sedanjem času mnogo dela na posestvu« (kakor sami pravite), udobno frčali v udobnem avtomobilu in v udobni družbi g. učitelja Majcena in g. žel. uradnika Tumpeja iz Ptuja skozi Turnišče, Pobrežje, Sv. Vid, Veržejo, Dravce, Sp. Leskovec, Sv. Andraž v Haložah in Okič k Sv. Barbari, kjer ste se šele končno ustavili! Zakaj se nam niste pokazali v Št. Vidu ali pa v Leskovcu? — V svojem »volilnem proglasu« pišete, da kot napredni kmet cenite druge ne po besedah, temveč po — dejanjih! Tako je prav. Tudi mi napredni volilci SKS bodemo Vas cenili ne po Vašem volilnem pismu, temveč po — Vaših dejanjih, t. j. kako ste mimo nas frčali z avtomobilom. G. Mikša, škoda bencina, kajti polna bo 2. kišta, Vaša, tretja pa bo prazna!

Kje je denar, g. Vesenjaka? Na Vaših shodih ste, g. poslanec, izjavljali, da je za regulacijo Drave nakazanih pet milijonov dinarjev. Tukaj v Zavrču pa nas dela v kamenolomu 20 in v Fužinah veliko število delavcev za regulacijo Drave in od 7. avgusta nismo prejeli niti pare plače. Živež si moramo kupovati, denarja nimamo, a trgovci nam ne zaupajo več, češ, da z nakazilom ne bo nič! — Revni delavci, zaposleni pri regulacijskih delih Drave.

Viničarske organizacije v Haložah bi hotel ustanovljati neki Rozman za SLS. Vse pride prav SLS, ako le ima v roki — volilno kroglico! Druga stvar pa je, kako pa hoče SLS viničarjem pomagati, ko pa še kmetom vinogradnikom ne more! Da, da, naši zlati poslanci potrebujejo veliko kroglic za prvo skrinjico, toda — zaman! Mi viničarji nismo ovce, ki se dajo striči od SLS! — Viničar iz Zavrča.

»Nova Samouprava« v Kočevju piše med drugim tudi te-le zanimive vrstice: »Pri vsem tem pa radikali bivše Kranjske ne smemo izpustiti iz vidika, da predstavljamo armado od ca. 2000 glasov in da smo zlasti po nekaterih srezih jezicek na tehtnici, da odločamo s svojimi glasovi lahko o mandatu. En tak srez je kočevski, kjer bo najbrže 500 tamošnjih radikalov odločalo o tem, ali naj bo župnik Škulj izvoljen ali ne. V celoti bodo naši glasovi, ako držimo disciplino,

Dopisi.

Kranjska.

Iz Roba pri Vel. Laščah. Malokdaj imate posla z našo Robsko kotlino, in redko se bere kaj o nas v našem »Kmetem listu«. Marsikdo bi mislil, da smo pri nas sami kimovčki in da prevladuje pri nas le SLS. Toda ni tako. Tudi mi smo zagledali kmečko zarjo, katera nam je začela svetiti sem od Vel. Lašč. Tudi pri nas je mnogo zavednih in poštenih kmetov ter obrtnikov, ki se izrazito zavedamo svojih dolžnosti, ki dobro vemo, kaj nam je storiti na dan volitev 11. septembra. Pa naj tudi g. Škulj magari pride vsak tretji dan nam pripovedovat, koliko dobrega je in koliko še bo naredila SLS za nas! G. Škulju bodi odkrito povedano, da takšnim ljudem, ki se vežejo s strankami, ki so za nas najbolj pogubonosne, ne verjamemo drugega, kakor če rečete Bog in kruh. Pa magari še tako govorite, kako da je naš Radić in naš Pucelj slab v politiki in kako da ne vesta, kaj da govorita in da sta nevarna! Mi vemo, da gosposki pokvarjenci nam kmetom in obrtnikom ne morejo in nočejo pomagati. Mi dobro vemo, kaj je Radić in kaj je Pucelj. Naj živita oba!

Iz Lese nam poročajo: Dne 25. avgusta smo pri nas volili župana. Dosedanji župan g. Vidie ponovne izvolitve ni sprejel, nakar je bil izvoljen za župana tov. Ivan Ažman, kandidat Slov. kmečke stranke za kranjski in radovljški okraj, podžupan pa je g. Fran Vidie. — Drugi svetovalec je zastopnik delavstva g. Filip Mergol iz Lesc. Vsi ostali člani občinskega odbora so pristaši Slov. kmečke stranke. Z izvolitvijo delavskega zastopnika v občinski odbor je Slov. kmečka stranka dokazala, da ji je dejansko mnogo ležeče na tem, da kmetje in delavci delajo skupaj, čeprav to bogati gospodi ni prav. Tako je nekdanja liberalno-gosposka občina prešla v kmečko-delavske roke. Živela kmečko-delavska sloga! Zanimivo pa je sedaj gledati, kako naglo so se sedaj znašli pristaši SLS in SDS v bratskem objemu. Tako je tudi prav: Pokvarjena gospoda na eno stran, kmetje in delavci pa na drugo!

Dvor pri Polhovem gradu. Dne 18. t. m. je umrl prvi predsednik tukajšnje podružnice kmetijske družbe tov. France Leben. Bil je vzgleden gospodar in dolgo vrsto let občinski svetovalec in cerkveni ključar, ki je storil ljudem mnogo dobrega. Še tik pred smrtjo se je pogovarjal s svojimi sosedi in znanci in rekel: »Držite se kmečkega pokreta, ki bo zmagal, ker mora zmagati. To je zdravo gibanje in pošteno. Jaz zmage sicer ne bom dočakal, ker so moji dnevi šteti, toda ne bo dolgo, ko se bo zmagovit kmetijski prapor vil nad Ljubljano, Zagrebom in Beogradom! Vero je treba ločiti od politike in prav bo! Izročil je še svoje pozdrave za tov. Puclja. — Žalibog, da se je naš vzgledni tovariš tako zgodaj ločil od nas!

Raka pri Krškem. Gospod urednik! O, ko bi vedeli, kako smo se onkrat smejali, ko smo brali v »Jutru« izjavo našega spoštovanega kmečkega tovariša Alojzija Šribarja! Mi vsi smo takoj vedeli, da te izjave ni on pisal, ampak naredila jo je pokvarjena gospoda in jo potem nesla na podpis. Toda gospoda se je strašno urezala, če je mislila, da nas bo s takim fabrikatom preslepila. Za tako trapaste naj nas liberalna in klerikalna pokvarjena gospoda le ne ima, da bi nam šlo v glavo, da bo naše kmečke koristi in kmečke interese boljše zastopal mož, ki našega sodnega okraja še nikdar videl ni, kakor pa domači kmet tov. Radkovič. Mi smo danes že tako brihtni, da vemo, da še tako imenitne gosposke »špegle« nič ne pomagajo kmetu, in zato tudi za take kandidate ne maramo več! Tudi v naših glavah se je začelo svitati in mi kmetje pravimo: kmetje moramo skupaj! Kaj nas briga liberalna in klerikalna gospoda! Ta naj se gre kar med seboj svoje mance, kakor se hoče, mi pa se hočemo tiste gosposke komande iznebiti enkrat za vselej! Če ni bil naš tovariš Lojze Šribar toliko vreden, da bi ga bili kandidirali, ker je kmet, pa še veliko manj maramo za nam vsiljenega kandidata. Kdo ga pa pozna? Če pa naš tovariš Lojze Šribar ni hotel več kandidirati za vas, je pa to še slabše znamenje, ker je to dokaz, da je tudi on spoznal, da ste za nič. Če kdo pozna SDS, jo mora poznati on, in če on pravi, da je ne mara, jo pa še mi veliko manj. Svoje prijateljčke naj SDS kar v Ljubljani obdrži, mi bomo pa glasovali za svojega kmečkega kandidata Radkoviča.

Gorenje Polje pri Toplicah, okraj Novo mesto. Za občinske volitve je bila vložena le ena lista. Župan je g. Anton Kline, svetovalca pa gg. Josip Pečjak in inž. Franjo Sevnik.

St. Jernej na Dolénjskem. Vrh bajnih Gorjancev stoji prijazna cerkva sv. Miklavža. V lepem nedeljskem jutru je drlo mlado in staro iz doline šentjernejske in od drugod tja gor. — Po cerkvenem opravilu so preskrbeli vrli domači in hrvatski gostilničarji za telesni blagor izletnikov. V gručah so sedeli naši vrli Dolenjci in Dolenjke pri okusnem jancu in dobri kapljici. Mladina je pa pela in se vrtela. — Med izletniki je bil tudi dopisnik zadnjega »Domoljuba«. Ta pa nikakor ni mogel uživati rajске lepote bajnih Gorjancev in deliti veselja z nami drugimi. Tam nekje v megli — čeravno je bil jasen dan — je zagledal zanj strašno strašilo — kandidata kmečke stranke za krški okraj, našega dičnega Piretovega Toneta. V bujni domišljiji je celo videl, da »samostojnežem slaba prede« in zato je sklenil, da Piretovega Toneta ne bo volil, čeravno dobro ve, da je mož poštenjak od nog do glave in kremenit značaj. Kako »slaba samostojnežem prede«, bo dopisnik videl 11. septembra. Takrat bomo na podlagi števila kroglic konstatirali, kdo gre dol in kdo gre gor. Na kroglico dopisnikovo pa SKS gotovo ne računaj. — Za agitacijo za bližnje skup-

šinske volitve bi nam bil dopisnik »Domoljuba« že lahko postregel z boljšim gradivom kot z zabavljanjem na našega vsega spoštovanja vrednega župana Antona Radkoviča. Povedal bi bil, kako klerikalci vozijo avtonomijo v Slovenijo, kako izenačujejo davke, kako dobivajo slovenske fante iz Makedonije razen onih, ki so tam doli odslužili rok, in slično sveto zatrjevane obljube. Iz domače gospodarske politike pa bi omenil, kako bi na zahtevo gospoda župnika plačali farani okrog tričetrt milijona kron za nepotrebne farovške štale in ne veliko manj pa bi plačali občani šentjernejski za zidavo nove šole, ker si je hotelo cerkveno predstojništvo staro šolo prisvojiti. Kaj pa se pravi davkoplačevalec naložiti taka ogromna bremena, ve vsak občan, posebno pa pri sedanji suši v žepu. — Take so klerikalne zasluge; kar se domačih tiče, bi šle bujno v klasje, da ni teh preklicanih samostojnežev; a ti so jim prekrižali račune. Dolgo je varala klerikalna stranka ubogega izmozgane kmeta, a prišlo je spoznanje. Kmet danes ne bo volil profesorjev, ampak svojega stanovskega tovariša kmeta Radkoviča. Dne 11. septembra vsi na plan, vsak kmet, obrtnik in delavec mora storiti svojo volilno dolžnost in vreči kroglice v prvo skrinjico. Tudi vso z nami čutečo inteligenco vabimo v naš tabor. — Kmet, velikanska je tvoja politična moč, a ne poslužuješ se je; otrepi se vseh predsodkov in postavi se na svoje noge, bodi organiziran v svoji kmečki stranki in voli v krškem okraju kmeta Antona Radkoviča, župana in posestnika iz Dol. Brezovice pri St. Jerneju. Če storite vsi svojo dolžnost, tedaj zasije tudi zatiranemu in prevaranemu slovenskemu kmetu boljša in lepša bodočnost.

Radomlje. Radi obile udeležbe na ustanovnem zboru SKS je poglano tukajšnjemu vodji SDS kri v glavo. Ni si mogel kaj, da ne bi napisal dopis iz Radomlja v »Domovini« št. 33, s kojim si tolaži svojo razburjenost, češ, da smo si vzeli preveč na piko volilce SDS. Šam pa zboru ni prisostvoval, ker se je najbrž bal očitkov na račun njegove stranke, ki jih ne bi mogel odvrniti. V dopisu med drugim pravi, da je veliki organizator ravnokar došel iz samega Zagreba, pa da ni vjel razen kalina na Černelski Dobravi nikogar, dasi si je vzel na piko esdeesarske volilce. Čeravno smo brez doktorskih naslovov, pa rečemo, da on niti vrabca ne bo vjel, četudi lovi volilne kroglice po vseh dobrih kamniškega sreza. To mu bomo kmetje pokazali na dan 11. septembra s tem, da bomo oddali glasove za Slovensko kmeto stranko, ki ima prvo skrinjico. Staro pravda mora zmagati, a bankarsko advokatska politika med staro šaro!

Predoslje. Ako kdo misli, da pri nas spimo spanje pravičnega, se moti. Ni še dolgo tega, kar smo imeli občinske volitve. Takrat so nekateri zagrizeni SLSarji mislili, da nas bodo spravili s površja zemlje, pa so se grozno zmotili. Tudi »Do-

odločevali tudi o dr. Žerjavovem mandatu in o drugem mandatu Puceljeve liste. — Ker so te besede prilično točne, je pričakovati, da se bodo kranjski radikali to pot prav lahko odločili za prvo skrinjico. Da bi podpirali Žerjavovo listo in sami sebi vezali zanjko okrog vratu, je gotovo izključeno, da bi pa volili g. dr. Korošca po njegovem zadnjem debaklu v Ptuj in po razpoloženju v treh četrtinah nar. radikalne stranke v Srbiji nasproti temu politiku, bi bil pa političen harikiri nad radikali v Sloveniji. Poznamo med kranjskimi radikali nekaj prav dobrih in treznih glav in smo prepričani, da se bo tem posrečilo pravočasno izdejskovati iako odločitev, ki bo Slovincem na Kranjskem v občo korist in tudi radikalom ne na škodo.

Predlog inž. Fr. Zupančiča in tovarišev za nujno pomoč po toči prizadetim krajem v krškem okraju.

Dne 25. t. m. je razsajal v krškem okraju silen vihar skoraj 20 minut. Padala je kakor oreh debela toča in uničila ponekod skoro do malega vse poljske pridelke. Po nekaterih krajih je razbila tudi veliko šip na oknih posameznih hiš. Najbolj prizadete po škodi so sledeče vasi:

Srasle, Aplenk, Ravnik, Bojanka, Vesela gora, Škrijevo, Okrog, Draga, Ravne, Javorje, Gradišče, St. Rupert, Hom, Vrh, Hrastno, Sela, Sleva, Ješeva, Kostanjevič, Svinjsko, Suha gora, Cirknik, Jesenice, Kal, Bransko, Grac, Svrževo, Breško, Murnice, St. Janž, Kamenca, Kamenško in deloma kraji v občini Boštanj.

V teh krajih in okolici je uničeno grozdje, ajda, fižol, proso, koruza in sploh vsi pridelki, ki se nahajajo na polju. Pri pogledu na te opustošene kraje je človeka naravnost groza. Vinogradi odnosno grozdje smrdi od gnilobe. Ajda je v nekaterih krajih tako trpela, da izgleda kakor bi bila pokošena. Videti je le strnišče.

Navedeni kraji so bili letos že prej po toči prizadeti in jim je sedaj uničen še ostanek pridelkov. Ljudstvo je obupano ter brez sredstev in hrane. Revnejšim posestnikom je ostala edino streha, vse drugo je uničeno. Razume se, da so ljudje zbegani in preti imenovanim krajem lakota.

Zato nujno predlagamo: Oblastni odbor naj:

1. Takoj sestavi in odpošlje komisijo na lice mesta v svrhu ureditve škode.

2. Nemudoma priskoči na pomoč prizadetemu prebivalstvu s potrebnimi živili.

3. Skrbi za to, da se prizadetim posestnikom odpišejo davki, ker so brez sredstev in vrhu tega še zadolženi.

4. Nabavi potrebna semena za oškodovance, posebno ajdo, proso, fižol itd.

Pomnite! Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči z Žensko hvalo.

moljub se nas je parkrat spomnil, sedaj po volitvah pa molči in molči? Kaj pa g. Albin, zakaj pa molčiš Ti, ko si bil pred volitvami tako vnet in si letal okrog, a danes molčiš kot grob? Kaj pa g. bivši župan, ko se je pred volitvami tako ponosno trkal na prsa češ, ne boste me, jaz bom župan, pa nihče drugi, a danes pa hodi okrog kakor ske-sani grešnik. Mi smo že pred pol leta pisali, da bomo ob času volitve poskrbeli, da se jih bo oglasilo več kot sto, da nam Matija županil ne bo. Pregovor pravi, da Bog ne plačuje vsake sobote. Tovariši kmetje, obrtniki in delavci, kateri ste za pametno gospodarstvo v državi, da se vam ne bodo nakladali novi davki, volite 11. septembra v prvo skrinjico. Kdor je pa za stranko črnogorskih princev in za nove davke, naj pa voli SLS. V hribih žari se, v hribih se dela dan, tovariši le ven na plan, kajti le v združenju je naša rešitev. — Kmet.

Poljanska dolina pri Črnomlju. V noči od 21. na 22. avgusta je izbruhnil strašen požar v vasi Sodevech v Poljanski dolini. Goreti je začelo ob 1/4 na 12. ponoči v nekem skednqu. Vsled suše in slamnatih streh se je ogenj takoj razširil in na mah je bila vsa vas v ognju. Zgorelo je 6 hiš s skednji in kaščami vred. Ljudje so rešili le golo življenje in živino. Škoda se ceni na en milijon. Težko prizadetim je pomoč nujno potrebna. Prosimo oblasti, da podvzamejo nabiralno akcijo, kakor do sedaj v sličnih slučajih, za pogorelece. — (Op. ur. Tov. Pucelj se je obrnil na ministrstvo za notranje zadeve za izdatno denarno pomoč, kakor je to storil tudi v slučaju požara v Starem trgu.)

Lopovstvo! Geslo današnje vlade je bilo »svobodne volitve«. V koliko so svobodne, bi znal povedati ne samo marsikateri naših tovarišev, posebno pa naši somišljeniki iz Bačke, Banata, Bosne, Hercegovine, južne Srbije (Makedonije) itd., nego tudi pristaši vladine stranke, davidovičevci in radikalni disidenti. Tu se gazi volilna svoboda, uničujejo se že potrjene liste, zapirajo se kandidatje naše in zemljoradniške stranke itd. Vsega tega ne vidi voditelj klerikalne stranke dr. Korošec. Pač pa je izbral v svoje politične svrhe nesrečen slučaj, ki se je dogodil v Čučerju na Hrvaškem. Pijani ljudje so se stepli v gostilni in vrgli pijanega kričača, ki je bil seveda pristen klerikalec, iz gostilne. Ker je bil tako pijan, da ni mogel stati, je padel in si zlomil hrbtenico vsled česar je umrl drugi dan. Ne da bi počakali sodniškega izreka, so ta umor naprtili hrvaški seljaški stranki, češ, ubijalca sta bila radičevca. Nesramno je izbral celo ta slučaj »vodja« slovenskega naroda na svojem zborovanju v Ptuj in nekateri slovenski duhovniki so ga celo izrabili na priznici, oskrunjavajoč s tem naše božje hrame. To se ne dogaja niti med culukafri! In na koncu konca se je izkazalo, da sta ubijalca pristaša demokratske stranke. Pfuj! Farizejstvo!

Štajerska.

Iz brežiškega okraja. V našem okraju imamo sedaj vse polno kmečkih strank. Vse je sedaj za kmeta. V resnici pa bi vsi radi dobili le kmečke volilne kroglice, potem pa nam pokazali fige, kakor so nam jih še vedno. Demokrate in klerikalce že dobro poznamo, poznamo pa danes tudi g. Ureka, ki nam ne bo županil, ker bo zanj precej malo ljudi. Volili ga še tisti ne bodo, ki so od njega odvisni, ker volitve so tajne! Na videz on že lahko vpliva na »svoje« ljudi, da hodijo z njim in za njim, toda na dan volitev mu vse to ne bo nič pomagalo. Kakor slišimo, agitira za g. Ureka in za demokrate zlasti v dobrovški fari neki učitelj, ki pripoveduje, da je samo SDS prava kmečka stranka. Če tudi otroke takih »resnic« uči, kakor bi jih rad naučil nas, ne bo dobro! Mi bi gospodu svetovali, naj se raje briga za svoje uradne stvari kakor pa da hoče nas pametne kmete farbati s svojo esdeesarijo. Nikdar ni in ne bo kmečka stranka tisto, na kateri se blešče imena Pivko, Žerjav in Urek! To bi tudi gospod učitelj lahko vedel. Mi bomo glasovali kot en mož za Radiča in Pucija, pa magari če g. Urek od same jeze poč. Stvar je ta, da se ljudje pri nas izprašujejo, zakaj g. Urek »Kmet-skega lista« ne toži zaradi 100.000 dinarjev, kljub ponovnemu pozivu. Ljudje tako govore in sodijo, da to ni lepo in ni možato, kar je g. Urek naredil in zato ga tudi ne bodo volili. On se sicer hvali, da je vse za njega, ampak gospod se silno moti! Je že mogoče, da so »za njega« tisti, ki jim včasih daje za vino, ampak še ti so za njega le tako dolgo, dokler je kaj vina na mizi. Ko pa vina zmanjka, pa pravijo: Ali je neumen, da nam daje za vino — saj ga ne bomo volili! Zato pozivamo vse somišljenike, naj izpregledajo, dokler je še čas! Mi se ne damo ne kupiti, ne prodati in ne ogoljufati in zato bomo vsi volili Slovensko kmet-sko stranko, g. Urek naj se pa tolaži pri pokvarjeni gospodi.

Jurkovei. Naš tovariš Gustav Pen je obhajal v nedeljo 28. avgusta svoj god. Ob tej priliki se je zbralo iz okolice mnogo ljudi v njegovi hiši, da ga počaste. Proti večeru smo imeli shod, na katerem sta govorila z vnemo tov. Stoklas in Prepeluh, ki ga ljudje povsod spoštujejo, kjer ga spoznajo. Tov. Penu tudi mi čestitamo!

Št. Vid niže Ptuj. Dolgo se že nismo oglasili v Kmet-skem listu. Pred dobrimi tremi meseci je preminul župan J. Simenko iz občine Pobrež. Naj v miru počiva! Nadomestuje ga g. J. Artenjek. — Dne 15. avgusta t. l. smo imeli političnega romarja g. prof. Vesenjaka v naši fari. Obljubil nam je vse mogoče, pozabil pa je na avtonomijo. Vse bi šlo lepo, a ta vražji Stoklas je vse pokvaril. Tov. Stoklas je preveč resnice povedal in Vesenjakeve obljube so se razblinile kot megla. Povedal je, da more uresničenje kmet-skega programa in zboljšanje kmet-skega gospodarstva doseči edino politično organiziran

kmetski stan, to je kmetska stranka. Zato bodo vsi kmetje na Štajerskem volili v drugo kmetsko skrinjico.

Stojenci. V soboto zvečer smo imeli pri tov. Žuranu dobro obiskan sestanek, na katerem sta poročala tov. Stoklas in Prepeluh. Zadnji nam je šele podal pravo sliko kmečko-delavskega pokreta in smo čuli marsikaj novega, kar dosedaj nismo vedeli. Bilo je celo predavanje in gre tov. Prepeluhu zahvala za njegov trud.

Zdole. Dne 16. avgusta so položili k večnemu počitku Jakoba Debelaka, starega 87 let, zvestega našega pristaša. Še leta 1925 se je kot starček udeležil volitev, na vprašanje, če je dobro volil, je odgovoril: »Volil sem Kmečko stranko, jaz vem, da ne bom dočakal, da bi nam bilo boljše, vendar naj naši otroci dočakajo boljše čase!« Naj v m. p.!

Ptuj. G. Vesenjaka, dosedanji poslanec SLS, ima malo upanja, da bo izvoljen v ptujskem okraju. Priredil je nekaj shodov po Slovenskih goricah in na Ptujskem polju. Nekdaj tako vneti pristaši SLS so ga povsod sprejeli s hladnim molkom in g. poslanec se je lahko sam prepričal, da je bilo osem let — obljub dovolj. — Naravnost burni in porazni so pa bili shodi poslance Vesenjaka po Halozah, kjer je moral slišati od volilcev dosti — bridke resnice. Na nekaterih mestih sploh ni mogel zborovati, ponekod je moralo posredovati celo orožništvo. Da si opomore iz blamaže, je poklical samega dr. Korošca v Ptuj na shod. Pa tudi g. Korošec ni mogel vlti novega poguma razočaranim pristašem in tako je polom neizogiben. En del bivših SLS-pristašev voli našo Slov. kmečko stranko, velik del SLS pa bo ostal doma in sploh ne gre volit. Resnično, od samih lepih besed narodu ni pomagano! Oj, ti zlati poslanci SLS...

Sela v ptujskem okraju. Tu je bila v nedeljo dne 28. avgusta maša pri podružnici, ki jo je opravil g. kaplan iz Št. Vida niže Ptuja. Po maši je kar na travniku pred cerkvijo otvoril shod tov. Pen in je začel govoriti tov. Stoklas. Kakih pet klerikalcev je začelo kričati, velika množica kmetskega ljudstva pa je mirno poslušala. Ko je tov. Stoklas končal, je prevzel besedo tov. Prepeluh, ki ga je velika večina poslušala mirno. Ko so to videli klerikalci, kakih pet do šest po številu, so hoteli začeti peti, pa niso znali. Ljudstvo je videlo tu na lastne oči, da klerikalni petelini, ki so v svoji onemoglosti grozili celo s pretepom, ne dovolijo kmetskemu ljudstvu slišati prave resnice. Toda misel Matija Gubca povsod zmaga in tudi na Selah, kjer je še precej zapeljancev, bo 11. septembra veliko kroglic naših!

Iz Slovenjgradca. Dne 16. junija 1927 je priredil Sokol koroškega okrožja pri nas javno telovadbo, katera je bila združena z vrtno veselico. Telovadba, kakor tudi veselica je sijajno uspela, posebno pa bratje iz Maribora so s svojimi pre-

ciznimi vajami doprinesli občinstvu prijetno zabavo. Dan je bil posebno lep. Povorka, katere se je udeležilo nad 400 članov in članic v kroju, se je ustavila pred rotovžem, kjer je župan Cajnko v navzočnosti občinskega zastopa pozdravil Sokole z željo, naj bedi nad našim mestom Sokol, naj štiti vselej in povsod našega mesta najdražji zaklad. — Dne 3. julija se je vršila čitalniška vrtna veselica. Kot gost se je udeležil te veselice tudi »Ormoški kvartet« pod spretnim vodstvom g. Papsta, kateri je s svojimi lepimi in umetnimi pesmimi (posebno z »Utopljenko«) ter z izvanredno lepimi, milimi glasovi zabaval občinstvo pozno v noč, za kar je žel splošno odobravanje. — Dne 7. avgusta t. l. pa smo praznovali 55-letnico obstoja prostovoljnega gasilnega društva, združeno z okrožnimi vajami in vrtno veselico. Lepemu vremenu se imamo zahvaliti, da je uspeh povoljen. Prečastitemu g. Jagodiču, profesorju iz Maribora, se prav pristrčno zahvalujemo za darovanje sv. maše in krasen nagovor za gasilstvo. Ob 14. uri je plat zvozna naznanil nevarnost požara, nakar je sledila okrožna gasilska vaja, katero je vodil okrožni načelnik Cajnko. Nastopilo je k vaji osem društev z 9 brizgalnami, ter je vaja zelo pohvalno izpadla. Po vaji je tov. župni načelnik Leopold Kopač razglasil rezultat vaje in bodril gasilce, da vztrajajo in požrtvovalno delajo naprej v prid svojega bližnjega. Za njim je Vengust, zvezni podstarosta, častital društvu k lepi proslavi ter s svojim za gasilstvo res apostolskim nagovorom razložil delo in trud gasilstva v splošnem. Župni podnačelnik Volk častita v imenu šaleškega okrožja, nakar se tov. Cajnko, načelnik, v imenu domačega društva vsem najpristrčneje zahvali za obisk in častitke, posebno pa zveznemu podstarostu Vengustu za krasen nagovor in udeležbo. Da je vrtna veselica izborna uspela se imamo zahvaliti vsem cenj. damam in prijateljem gasilstva, ki so s svojim požrtvovalnim delom in prispevki veliko doprinesli, posebno pa veseličnemu odseku.

Iz ptujskega okraja. Klerikalci so posvetili temu okraju posebno pažnjo. V nedeljo dne 28. avgusta sta se vršila pri Sv. Barbari v Halozah kar dva shoda. Naš shod je bil dobro obiskan in je potekel mirno. Predsedoval mu je župan tov. Gabrovec, govorila pa sta tov. Prepeluh in Janko Debeljak. Obenem se je vršil v drugi gostilni klerikalni shod, na katerem je govoril bivši minister Vesenjaka. Stvarnega ni bilo na tem shodu veliko, zakaj Vesenjaka je zabavljaj predvsem na osebo tov. Prepeluha, o katerem je trdil, da ne loči ribezlna od grozda, neumnost, da so se krave smejale po vseh Halozah. O 42. milijonih za črnogorske prince pa je molčal kot riba. Tudi o profitih Trboveljske družbe, kjer sedita dva bivša SLS državna poslance kot upravna svetnika, ni vedel nič povedati. Povsod v ptujskem okraju prigluhujejo uspehe nekdanjega poslance Ploja z »uspehi« prof. Vesenjaka in prihajajo do rabsodbe, ki za prof. Vesenjaka ni ugodna. Kakor po-

vsod, tako je tudi pri Sv. Barbari samo obljubil, da se bo dalo po volitvah za regulacijo Drave pet milijonov. Zakaj pa jih niso že dali, ko so bili na vladi? Na obljube še ljud ne dá nič. Ljudstvo se povsod zaveda in pravi jasno, da SLS za ljudstvo ni storila še nič. Koristila je samo črnogorskim princem in bogati Trboveljska družbi. Ljudstvo obsoja tudi najnovejšo zvezo med SLS in gosposko srbsko radikalno stranko, ki je kriva zamenjave kron v dinarje in je nosilka srbske gosposke hegemonije v naši državi, kjer smo Slovenci in Hrvati potisnjeni v ozadje. Edino 2. skrinjica na Štajerskem je prava ljudska skrinjica, ker je kmečko-delavska.

Iz ptujkega polja. Gospod urednik. Naši klerikalci so silno jezni na tov. Prepeluha. Jaz pa sem mu hvaležen. Konec vojne sem prišel v laško vjetništvo z mnogimi rojaki. Bili smo tam celih 12 mesecev, pa se nas v našem trpljenju ni nihče spomnil. Tedaj, to je bilo 1. 1920., je prišel v Italijo tov. Prepeluh in je interveniral pri tedaj zelo močni delavski stranki v Bologni, da se zavzame za nas. In so res delavski poslanci, ki jih je bilo 90, dosegli, da so nas Lah izpustili domov. Še danes smo mu hvaležni za to. Klerikalci pa so bili takrat na vladi in ministri, pa za nas vojne vjetnike še z mazincem niso ganili. Kmetje, po delih sodimo in glasujemo za kmečko-delavsko stranko! F. K.

Stojenci pri Ptuj. V nedeljo, dne 21. avgusta je tov. E. Stoklas poročal na več sestankih o političnem položaju in smernicah kmečkega gibanja v državi. Zlasti uspešen je bil sestanek v rojstnem kraju g. poslanca dr. Pivka. V gostilni g. Turka se je zbralo lepo število samih mož-volilcev, ki so z največjim zanimanjem sledili tov. Stoklasu. Dasi so bili navzoči tudi pristaši SLS in SDS, se je sestanek končal v najlepšem redu. To je pripisovati na eni strani dostojnemu vedenju in zrelosti v presojanju političnih vprašanj vseh Stojnčanov, kateri lahko služijo v tem oziru kot vzor drugim krajem. Na drugi strani pa se nahaja narod po osemletni nesposobni politiki SLS in SDS danes v takim položaju, da naravnost — drhti za resnico in jo hoče slišati! Iz obrazov navzočih pristašev SLS je bilo razbrati, da se nahajajo na razpotju vsled tega, ker jim domači poslanci v osmih letih niso pomogli niti pri davkih, še manj pa pri re-

gulaciji Drave itd. Tudi navzočemu pobratimu poslanca g. dr. Pivka g. Vajdi je bilo videti, da je izgubil vsako upanje na uspeh demokratične politike in da drži demokratiško zastavo še zgolj radi lepšega. — Edina rešitev slovenskega kme-

ta, delavca in obrtnika je v kmečkem pokretu, ki ne objema samo Slovenijo, marveč celo državo od Maribora do Djevdjelije! — Stojnčani smo spregledali in volimo 11. septembra vsi v drugo skrinjico!

Novice in razno.

Vsem organizacijam SKS. Strahovit požar je popolnoma uničil hiše in gospodarska poslopja 6 kmetov v vasi Sodevci pri Črnomlju 22. avgusta t. l. Pogorelecem je ostalo golo življenje. Prosimo nujno vse imovitejše pristaše, da pomagajo težko prizadetim. Vsake vrste darove v obleki, perilu ali denarju sprejema tajništvo SKS v Ljubljani. Pomagajte revežem!

V informacijo starišev sporočam, da se bo vršil pouk v 1. do 4. razredu državne realke v Ljubljani tudi v šolskem letu 1927/28 povsem po istem učnem načrtu, kot na obeh drž. realnih gimnazijah v Ljubljani. Na humanističnih gimnazijah (1. drž. v Ljubljani in Škofljska v Št. Vidu) kakor tudi v 5. do 7. razredu državne realke v Ljubljani se bo vršil pouk povsem po dosedanjem učnem načrtu (odlok ministrstva S. N. br. 24.731, 18. avg. 1927.) — Dr. Capuder, s. r.

Zadnja pot gospe Marušičeve. Lepo je bilo spremstvo gospe Marušičeve na njeni zadnji poti. Med drugimi so izkazali svojo zadnjo čast pokojnici veliki župan dr. Vodopivec, minister n. r. Ivan Pucelj, dvorni svetnik dr. Šubelj, predsednik SKS Ivan Pipan, odbor »Soča« ter številni drugi prijatelji in znanci blage pokojnice in njenega težko prizadetega soproga.

Okrajna organizacija SKS za radovljiški okraj priredi na praznik 8. septembra 1927 veliko kmeško veselico ob 3. uri popoldne v hotelu »Majcen« prej Sekovanič. — Spored: 1. Pozdrav gostov. 2. Revija gor. narodnih noš. 3. Nastop pevskih zborov. 4. Godba in ples. 5. Prosta zabava. — Vstopnina 5 Din, za narodne noše vstopnina prosta.

Če pušča brivec kri. Brivec Josip Šafrajn v Zagajcih (Banat) je puščal pred par dnevi kmetici Angjelki Stojanovi na njeno prošnjo kri. Par dni nato je kmetica umrla. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je brivec žensko z nečednimi instrumenti inficiral, vsled česar je umrla za zastrupljenjem krvi. Zoper brivca je uvedena preiskava.

Na planinah je zapadel sneg. Pretekli teden je nastal nenavaden vremenski preokret. Bilo je deževno in mrzlo vreme. Dočim je v ravnini deževalo, je po planinah padal sneg.

Krvav pretep med cigani in kmeti. Štirje kmeti so se vračali te dni nekoliko »okajeni« domov v Donji Ivanec. V bližini vasi so taborili cigani. Iz doslej neznanega vzroka je prišlo med kmeti in cigani do prepira, in katerega se je prav hitro razvil krvav pretep, v katerem so se posebno odlikovali cigani Janko, Joža in Miško Nikolić, ki so navalili na neoborožene kmete s kolci, Miško pa celo s sekuro in nožem. Kmetje so se hrabro branili, vendar pa so bili hudo pretepeni. Eden od njih, Štefan Beluhan je bil težko poškodovan, da so ga morali ostali trije domov nesti. Prišedši domov, so prijavili kmetje zadevo orožnikom, ki so Janka in Miška takoj izsledili in posadili v luknjo, dočim se Jože še skriva. Težko poškodovani kmet Beluhan je umrl še predno je prišla zdravniška pomoč.

Med prepitom z ženo razžalil kralja. Te dni se je zagovarjal v Požegi Franjo Hažič iz Virovitice radi žaljenja kralja. Zločin je zagrešil na cesti v prepiru s svojo ženo, ko se je vračal z njo iz Daruvara. Odnesele je tri leta ječe. On se je zoper kaznen pritožil, državni pravdnik pa ne.

Strela ubila zakonsko dvojico. V Blinjskem kotu na Hrvatskem je v soboto zvečer nekoliko deževalo. Šamo enkrat je zagrmelo in strela je udarila v hišo seljaka Štefana Topdžije. Štefan je s svojo ženo sedel pri ognjišču ter se razgovarjal z njo o dnevnem delu. Strela je šinila skozi dimnik — mož in žena sta se mrtva zgrudila na tla. Na hiši strela ni napravila nobene škode.

Mala Nedelja. V nedeljo 4. septembra ob pol 4. uri ob vsakem vremenu pridite vsi na veliko tombolo v Društveni dom. 320 dobitkov: krava, drva, moške, ženske obleke itd. Tombolske karte samo 3 Din. Ljudska veselica s plesom.

TEDENSKI KOLEDAR.

4. septembra, nedelja: Roza.
5. septembra, ponedeljek: Lovrenc.
6. septembra, torek: Magnus.
7. septembra, sreda: Regina.
8. septembra, četrtek: Mali Šmar.
9. septembra, petek: Gorgonij.
10. septembra, sobota: Nik. Tol.

SEJMI.

4. septembra: Preska.
5. septembra: Mozirje, Račna.
6. septembra: Sv. Vid pri Ptuj.
7. septembra: Vojnik, Sv. Peter na Sv. gor., Slivnica, Sv. Jederta, Dobje, Zagradec, Topolovec.
9. septembra: Lukovica, Bušča vas, Velike Lašče, Zagradec.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	Din 56.70
Za 1 liro	Din 3.05
Za 1 avstrijski šiling	Din 7.98
Za 1 češko krono	Din 1.68
Za 1 francoski frank	Din 2.22
Za 1 zlato marko	Din 13.50
Za 1 švicarski frank	Din 10.93

SHODI

Slovenske kmet. stranke

V nedeljo, dne 4. septembra se bodo vršili shodi:

V Ponikvi ob juž. žel. po prvem popoldne;

v Šmarju pri Jelšah po drugem popoldne v gostilni Gajšek;

v Dobjem pri Celju ob 6. uri popoldne v gostilni Guček.

V Gorenji vasi nad Škofjo Loko se vrši shod SKS v nedeljo dne 4. septembra ob 3. uri popoldne pri Anžku.

Ježica. V nedeljo 4. septembra se vrši volilni sestanek SKS na Ježici v gostilni g. A. Štirna ob 3. uri popoldne. Vabijo se vsi pristaši SKS in prijatelji kmečkega gibanja. Poročal bode srezki kandidat tov. Iv. Sencin in drugi. — Krajevni odbor SKS na Ježici.

Naši župani.

Pri županskih volitvah, ki so se izvršile zadnje nedelje, so bili izvoljeni sledeči tovariši za župane:

Borovnica: Ivan Petrič, pos. in trg., Borovnica.

Lesce: Ivan Ažman, pos., Hraše. Iška vas: Franc Škulj, pos., Iška vas.

Log: Ivan Remškar, pos., Log. Ig: Franc Toni, pos., Ig.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „Kmet. dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročtvu ter sestavi premičnin in vrednostnih papirjev ter devoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na knjižice

6%

brez odpovedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Prestrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12., in od 3.—4 1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Malo bolj pameten način samomora bi si bil pač lahko izmislil. Te dni, sredi noči, ko je mirno hercegovinsko selo Brijeke mirno spalo, se je pripetil na koncu sela grozen samomor. 25-letni Vlada Ilič je bil že dalje časa težko bolan. Zato je sklenil, da izvrši samomor. Polil se je s petrólejem ter se zažgal. Zjutraj so našli sovaščani njegovo strašno opečeno truplo, v bližini trupla pa pismo, v katerem pravi siromak, da se mu je življenje pridudilo ter da je izvršil samomor.

Velika železniška katastrofa na progi London—Dover. V bližini železniške postaje Deal na progi London—Dover se je pripetila te dni velika železniška katastrofa. Nabito poln osebni vlak je skočil s tira. Več voz se je zarilo drug v drugega. Izpod ruševin so izvlekli 11 mrtvih, 20 težko in 30 lahko poškodovanih. Nesrečo so povzročili zadnji nalivi, vsled katerih so popustile tračnice.

Dečki zažgali deklico na grmadi. V neki vasi v bližini Stockholma je zložila te dni skupina 7 do 8 let starih dečkov grmado. Nakup lesa so vrgli dečki kup slame, nanj pa položili neko 3-letno deklico, nakar so slamo zažgali in zbežali. Ko je prišla pomoč, je bila deklica že zgorela.

Zlat dež. Ko je nek delavec na vzhodni strani Rima kopal temelj za garažo, je s krampom zadel v neko lončeno posodo in nanj se je vsul dež v obliki zlatega denarja. Zlatniki so večinoma iz časa cesarja Trajana, Hadrijana, Antonija in Marka Avrelija.

Pobuna kaznjencev na Poljskem. V kaznilnici v Poljskem Tešinu je izbruhnila te dni med kaznjenci revolta. Kaznjenci so se v svojih celicah zabarikadirali ter vprizorili gladovno stavko. Oblast je pobuno hitro udušila, kaznjenci pa so z gladovno stavko tudi že drugi dan prenehali.

Zenitovanjsko potovanje. Pred nekaj tedni je neki švicarski astronom od oltarja naložil svojo ženo v balon ter se dvignil ž njo nad oblake. Tam gori sta ostala trinajst ur.

Še je umrl v pravem času. Te dni je umrl v Londonu »kralj mesa«, multimilijonar Ogden Armour. Zapustil je premoženje 25 milijonov dolarjev. Njegovi intimni prijatelji pripovedujejo, da je znašalo premoženje mesarja svoječasno okoli 150 milijonov dolarjev. Kot poroča »Chicago Tribune«, je izgubil špekulant Armour za časa zadnje velike industrijske krize skozi 130 dni vsak dan po 1.000.000 dolarjev.

Gosp. Urek na očitke o 100.000 dinarjih na izrečen poziv še do danes ni tožil niti tov. Puclja, niti tov. Prepeluha. Vprašamo zakaj?

Ford bo gradil ogromna potniška letala. Ford prične v kratkem graditi ogromna potniška letala. Vsako letalo bo lahko transportiralo do 100 pasažirjev hkrati. Stalo bo 100.000 dolarjev. Prvi aparati imajo biti gotovi že tekom prihodnjega leta. Vsak aparat bo gonilo šest močnih motorjev, od katerih bo imel vsak po 1000 konjskih sil. Letala bodo opremljena tudi s spalnimi kabinami; njihova hitrost bo znašala 125 milj na uro.

CARL POLLAK D. D.

LJUBLJANA

Velika inventurna detajlna razprodaja čevljev po tovarniški ceni na Dunajski cesti št. 23 na dvorišču je podaljšana vsled vedno večjega povpraševanja do 20. septembra 1927.

Na razpolago je še več 1000 parov raznovrstnih vzorcev po izvanredno nizki ceni.

Moški in ženski od . . . **Din 60-** naprej.

Fantovski, dekliški in otroških od **Din 20-** naprej.

Velika zaloga sandal iz rujavega blank usnja od števil. 20 do 46.

Poleg tega konfekcijski in jermenarski izdelki, kakor gamaše, aktovke in nogometne žoge I. t. d.

Ugrabitev dekleta pri belem dnevu. Neki agent v Kopenhagenu je srečal te dni, sedeč v avtomobilu, na eni od najbolj prometnih cest svojo prejšnjo zaročenko. Ustavil je avtomobil ter deklico povabil, da naj prisede, češ da jo bo peljal do njene pisarne. Da se je izognila neprijetni sceni, je vstopila deklica v avtomobil, s katerim je pa oddrvel agent mesto pred pisarno, v kateri je bilo dekle zaposleno, v okolico, kjer si je najel vilo. Med potjo, predno sta se pripeljala pred vilo, je oddal agent, da je prepričal dekleta o resnosti situacije, v zrak dva revolverjska strela. Ker ji torej ni preostajalo ničesar drugega, je sledila deklica svojemu bivšemu ženinu v hišo, kjer je morala storiti, kar je zahteval, nakar je šla ž njim tudi v bližnjo kavarno. Od tam je avizirala telefonično svojega sedanjega zaročenca. Ko je prihitel mladenci po dvajsetih minutah v kavarno, jo je njegov tekmovalec v največji naglici odkuril. Kljub temu je policija ljubezni potrebnega agenta še isti dan v Kopenhagenu izsledila in aretirala.

Papež kupi nov avto. Papež se je odločil, da kupi nov avtomobil za svojo vožnjo po vatikanskih vrtovih. V Milan je že poslal svojega oskrbnika, da izbere nov avtomobil, ki bo v nekaj dneh prišel v Rim.

Čebeloreja v Češkoslovaški. Po poročilih čsl. statističnega urada je bilo leta 1926 za prezimovanje

pripravljenih 503.656 rojev (leta 1925 pa 482.534). S čebelorejo se je pečalo 95.273 oseb (96.484); od teh je bilo 55.174 kmetov, 5909 učiteljev in profesorjev, 5506 delavcev, 10.387 rokodelcev itd. — Skupni donesek medu l. 1926 je znašal 317.232 kg v vrednosti 6 milijonov 78.000 Kč, leta 1925 pa 1.538.000 kg v vrednosti 24 milijonov 862.000 Kč, donesek voska 63.826 kg v vrednosti 1.717.000 Kč in 114.760 kg v vrednosti 2, milijona 784.000 Kč. Kakor vidimo, je bilo lansko leto v primeri z letom 1925 zelo slabo.

Strašne elementarne katastrofe v ruski srednji Aziji. Iz Moskve poročajo: Potres v Namangami v ruski srednji Aziji traja še vedno. V sredo je povzročil sunek, ki je bil tako močan, da so nastale v zemlji neštevilne meter široke razpoke, strašna opustošenja. Število mrtvih je veliko. Ljudstvo beži v divji paniki z ozemlja. — Istočasno so povzročili v Vladivostoku in okolici tajfuni in silni nalivi še večjo katastrofo kot potres v Namangami. Neurje je uničilo dvaindvajset vasi. Nad 10.000 ljudi je brez strehe. Večina živine je poginila, za preostalo primanjkuje krme ter so izbruhnile med njo kužne bolezni. Prebivalstvo je zbežalo v gore, kjer je odrezano od sveta in že dva dni strada. V Ussuriju sta uničila poplava in orkan nad 4000 hiš in vso žetev. Tudi premogovniki so močno poškodovani. Železniški promet je

popolnoma ustavljen. Tudi iz okolice Šmakova poročajo o velikih vremenskih katastrofah, ki so zahtevale preko 30 človeških žrtev. Nad 2000 ljudi je brez strehe. Škoda, ki jo je povzročila poplava, je nepregledna. Okoli 60 vasi je uničenih. Nekatere so odnesli valovi, druge so tako globoko pod vodo, da vozijo nad njimi čolni.

Bivša ruska velika kneginja poročila krojača. V pariški ruski cerkvi se je vršila te dni poroka znanege pariškega krojača Luciena Lelonga in princezinje Natalije, hčerke ruskega velikega kneza Pavla. Princezinja, ki šteje šele 21 let, je bila doslej prodajalka v znanim salonu svojega sedanjega soproga. Lelong, ki je prestopil pred par meseci v pravoslavno vero, je poklonil svoji soprogi kot poročno darilo eno najlepših vil ob rivijeri. Tudi poročna obleka njegove soproge je izdelana po njegovi koncepciji.

Strašne posledice praznoverja. Podeželsko prebivalstvo v Bolgariji je vsled suše, ki je uničila v mnogih krajih velik del žetve, obupano. V Lopnici je šinila babjevornim kmetom v glavo misel, da je suša kazen božja ter da utegnejo Boga potolažiti s tem, da žrtvujejo par svojih soobčanov, o katerih je bilo znano, da so razuzdanci in veliki grešniki. Kmetje so sestavili listo dozdevnih krivcev, jih obsodili na smrt ter dolžili morilce, ki so morali sodbo izvršiti. Eden od obsojencev je imel s svojo svakinjo nedovoljeno razmerje, drugi je prodajal v mesto z vodo zmešano mleko, tretji je zavajal svoje soobčane k hazardiranju. Ko so prišli umori do ušes oblasti, so bili vaški sodniki severa aretirani in vrženi v ječo.

Čosulieh linija — Trst naznanja, da vozi dne 21. septembra t. l. iz Trsta najmodernejše zgrajena, največja in najhitrejša veleladja sveta z motornim pogonom »Saturnia«, 24.000 ton, 33.000 P. S., 21 milj hitrosti — v južno Ameriko. Vožnja Trst—Buenos Aires 15 dni. Vozne liste prodaja: Simon Kmetec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

Podružnica Z. S. V. v Vodicah odkrije spomenik v svetovni vojni padlim vojakom iz vodiške fare v nedeljo dne 4. septembra popoldan. Spored je sledeči: 1. Ob ¼ na 2. zbirališče bivših vojakov in gasilcev pred gasilnim domom; Orlov, Sokolov in ostalih društev pred društvenim domom. Nato odhod v cerkev. 2. Ob 2. uri slovesne litanije in blagoslov v farni cerkvi kjer zapoje mešani zbor »Beati mortui«. Po blagoslovu govor, nato darovanje za spomenik. 3. Po cerkvenem opravilu se zberejo vsa društva pred spomenikom, kjer izvrši predsednik gosp. M. Colarič, major v pokoju, slovesno odkritje spomenika. 4. Blagoslovitev spomenika. 5. Govori in izročitev spomenika v varstvo občine. 6. Libera za padle vojake. 7. Defiliranje bivših vojakov in ostalih društev mimo spomenika. V cerkvi in pred spomenikom govori bivši vojni kurat ž. g. Fr. Bonač. Odkritje se vrši ob vsakem vremenu. Vojaki iz svetovne vojne, počastite spomin Vaših tovarišev, katerih kosti so raztresene po vsem svetu! Farani, domače in sosednjih far, počastite tudi Vi spomin tistih, ki so za Vas največ žrtvovali — življenje svoje! Izkažite žrtvam zadnjo čast z obilno udeležbo.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravati itd. se dobi po nizkih cenah pri I. G. N. ŽARGI, Ljubljana.

Jarenina. (Resnica o demokratiški polomiji v Jarenini.) V nedeljo dne 21. avgusta sta imela gg. dr. Gorišek in njegov namestnik demokratiški shod pod sleparsko firmo »Združena gospodarska lista«. Seveda je g. dr. Gorišek začel lagati na dolgo in široko, da Slovenske kmetijske stranke ni več, pač pa še tavajo nekateri malopoučeni kmetje za Radičem in da so glavni prejšnji voditelji stopili k demokratom. Nadalje je poklical v spomin že pred 300 do 400 leti umrle grofe in barone in kako so kmetje tedaj trpeli. Pozabil pa je, da je tem mukam napravil konec Matija Gubec. — Kot drugi je nastopil g. Spindler, demokratiški tajnik iz Maribora, ter začel udrihati po g. Radiču in njegovi stranki in poslancih, kako so sedeli doma ter prejeli iz Beograda samo mastne dijete. Nato je začel udrihati tudi po g. dr. Korošcu in njegovih poslancih in stranki ter se trkal na prsa, da je ravno demokratiška stranka naša rešiteljica. — Končno je prosil za besedo še tov. Gungl, ki je temeljito ovrgel vse Goriškove in Spindlerjeve trditve ter razkrinkal vse demokratiške nakane in hudobije. Razložil je, zakaj je g. Urek stopil k demokratom in da je zahteval od našega tajništva 100 tisoč dinarjev, kar dokazuje g. Prepeluh s podpisom v Kmet. listu. Potem je govoril o tistih grofih, baronih in duhovnikih in da je Matija Gubec kot takratni kmet

voditelj moral umreti strašne smrti, pač pa še živi njegov duh, ki ga nobena gospoda ne bo mogla umoriti. Dalje je naš tovariš dokazal, da je Pucelj pravi naš voditelj za kmete in delavce v Sloveniji. Ker pa je Slovencev premalo, zato smo se združili s Hrvatsko kmetijsko stranko, koje glavni voditelj je Štefan Radič, in ako Bog da, bo naša kmetijska stranka postala tako močna, da se brez kmetov ne bo več vladalo v Beogradu. Medtem, ko je naš tovariš bral take levite, se je g. Gorišek tako razsrdil ter pretil celo s tožbo. Vsi naši kmetje brez izjeme so mu začeli peti take pesmi, da jih ni mogel vzdržati. Takšna je bila demokratiška polomija v Jarenini.

Brežice. V soboto so imeli demokrati pri nas shod. G. Pivko je razlagal, kako bo priden in kako je pošteno njegovo delovanje, vsi drugi pa vse v nič spravljajo. No, to smo že vajeni in poučeni vse iz Jutrovega dnevnika. Med govorom je tudi omenil, da se je njegova stranka pretvorila v kmetijsko stranko. Pri volitvah, kaj ne g. Pivko, drugače je pa kmet tam kamor spada, v zapeček, da gospode ne vidi, da ima malo mrzlice. Tako slabo ga še nismo slišali govoriti ko v soboto. Seveda, kaj če on pred gospodo kmečki program razvijati, ko začnejo poleg njega vsi dremati. Urek se je lovil in zaman čakal kakega suflerja, tako je bil v zadregi. Le potolažite se g. Urek, 11. september

bode britki za Vas. Akoravno stavite ljudem pogoj, da ako ne bodo Vas volili, bodo od tistega dneva pri Vas vrata za vsakega zaprta. Ja, ako se kmet sili tam, kamor ne spada, boli glava. Od Vaših novih prijateljev je pa tudi lepo, ako pravijo: Za Boga, še Pivko nam je danes v nevarnosti, kaj nas briga Urek, saj se je prišel sam ponujati. In zakaj? Gospoda je mislila, da bode z g. Urekom bogve kaj pridobila. Zmotili so se! Ze tretjič preskočiti, kaj mislite res, da je naš ubogi kmet res tako neumen. Nikdar in nikoli, ker mi ostanemo stari in zvesti strankami pristaši. —

Posavčan.

Narodni gospodar.

Kmetijska podružnica v Ptuj priredi 4. septembra z začetkom ob 9. uri v prostorih g. Miha Brečiča praktičen sirarski tečaj. Vabljeni so k obilni udeležbi vsi zanimanci, posebno gospodinjice in njih hčerke iz cele ptujske okolice.

Mlekarska industrija na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra 1927. — Tudi ta panoga nastopi letos drugič s svojimi izdelki, sirom, maslom in drugimi mlečnimi izdelki. To je njen drugi nastop za širšo javnost po petdesetih letih, odkar jo je v Bohinju in s tem v Sloveniji vpeljal Švicar Hitz.

Vinska razstava v »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra. Na

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1.

Obretnostne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru. Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din. Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Številna vprašanja sporočamo javnosti, da se tudi na letošnji pokrajinski razstavi vrši razstava izbranih buteljskih vin. Za poznavalce vina lepa prilika, da pokusijo res dobro, žlahtno vinsko kapljico.

Sadjarje, mlekarje, čebelarje, producente in trgovce vina, sirarje, vrtnarje in konjerejce opozarja kmetijska uprava velesajma, da bodo kmetijski proizvodi, razstavljeni na kmetijski razstavi na velesajmu od 17. do 26. septembra t. l., ocenjeni in po kakovosti nagrajeni z zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami ter diplomami. Udeležite se razstave vsi, v največjo korist vam bo.

Zamorska vas v Ljubljani od 17. do 26. septembra 1927. Upravi velesajma se bo posrečilo pridobiti za pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni« v goste celo zamorsko vas

PODLISTEK.

Dolenjske slike.

Spoštovani gospod urednik!

Upam, da mi ne odrečete gostoljubja v Vašem cenjenem listu in mi omogočite opisati svoje občutke in misli o lepi Dolenjski. Zahvaljujem se Vam za kotichek najprisrčnejše!

Pritisnili so gorki dnevi avgusta in žgoči solnčni žarki bodoje osušeno zemljo. Ker se mi je mesto z vsem svojim našim življenjem le preveč odvrtilo, zbral sem vse svoje skromne »zaloge« in odločil se, da si ogledam en kos naše krasote Slovenije. Povpraševal sem prijatelje, kam naj grem in nasveti so se razlikovali v marsičem, kakor pač kdo pojmuje sebe kot člen te velike človeške verige. Svetovali so mi Gorenjsko z blejskim jezerom in z vsem onim bogatim, modernim okolišem svetških kopalniških bogatašev in mogotcev. Odkimal sem, ker si take družbe ne želim in če bi tudi hotel, bi si takega luksusa ne mogel privoščiti. Po drugi strani pa Gorenjsko že poznam, še iz predvojnih študentovskih let, ko sem s popotno palico v roki prepotoval to zemljo. Zato pa tudi nisem poslušal svetov in sem kar sam odločil, da porajžam na Dolenjsko, da vidim njene krasote in kolikor mogoče upoznam njeno prebivalstvo, povprašam za njegove težnje, preštudiram gospodarsko stanje itd. Sklep je bil takoj storjen in s svojimi pripravami sem bil kaj hitro gotov. Čistih par srajc in še nekaj sem nametal v mali kovček ter v lepem poletnem jutru sem jo ves židane volje mahnil proti kolodvoru, da si kupim vozni listek do dolenjske metropole. Srce mi je vriskalo ob slovesu iz mesta, njegovih prašnih ulic in neprirodnosti njegovih stanovalec.

Vlak je odžvižgal in jadrno hropel proti določenemu mestu. Prijazne vasice so ležale in izginjale izpred mojih oči, holmi in grički v bujnim zelenju so menjali živo sliko, po polju si videl sklonjena trupla, ki so vrtala v zemljo, tu in tam je stopal za plugom kmetič in globoko rezal v zemljo brazde, za njim pa sejalka, ki je z molitvijo na ustnih izročala dobri zemlji seme in prosila Stvarnika, da vzklije

in obrodi bogatega sadja. Srce mi je vriskalo veselja in radosti. Le ob misli, da je še vedno preveč takih slovenskih ljudi, ki svoje zemlje ne ljubijo z onim žarom ljubezni, kakor zaslužijo, se mi je stožilo. Pomislil sem na one zgubljene kreature, ki, mrzeč rodno zemljo, beže v mesta in propadajo, udajajo se varljivim omamam »nestnega šundra«. Ti postanejo sčasoma izobčenci slovenske zemlje, njeni najhujši zaničevalci; sram jih je priznati, da so njeni istorodni sinovi.

Ob menjajočih se občutkih veselja in radosti, otožnosti in nerazpoloženja je prihajajoči železni konj ustavljal v Novem mestu. Od tu pa le urno naprej. V svojem načrtu imam št. Jernej in odtod bom delal izlete v bližnjo in daljno okolico. Žarkom žari solnce in pali, pa privozi motociklist; prijazno ga poprosim, če me vzame v prikolico; prikimal je in že sem sedel, on pa odvijte in glej kot da bi vse zavore popustile in bi pravilni parkelj iz Gorjancev spustil vse sape, je hitelo in brzelo. Skokoma so se odmikale mlade in stare seljanke pred tem ropotajočim strojem, ki ga je izumila moderna tehnika poleg nešteto drugih, in ki vsi pričajo, da je naša doba oboževanja materije, brez sleherne duhovne kulture.

Hipoma smo pribrzel v prelep št. Jernej. Človeka kar dirne, čedna vasica, hiše nič ne zaostajajo za ljubljanskimi, povsod čistota in prijazno lice. Iz oken bingljajo rdeči nageljčki, »stuksije«, rožmarin, znanilci, da za zavoso bije pošteno, neizkvarjeno selsko dekle, ki ne pozna obilzane hinavske manire mestne napudranke.

Izstopim. Zahvalim se prijaznemu Novomeščanu za hitro in prijetno vožnjo; dvakrat se ogledam naokrog, eno vprašanje, prijazen odgovor in moj glavni stan je že fiksiran. Z vso neprisljenostjo in dobrsrdnostjo te sprejmejo ti dobri ljudje in počutiš se takoj domačega. Znanje ti je prav lahko napraviti in tega se v obilni meri poslužujem. Tako spoznavam značaj, običaje, govorico in ostalo, kar človeka živo zanima.

Ze drugi dan, ko sem vstal v bleščem jutru, sem opazil izvanredno živahnost v št. Jerneju. Od vseh bližnjih krajev so vozili kmetje na vozovih; lepi konji, mlada »otročja« žrebeta so skakljala ob strani, in vse je hitelo na obširen travnik —

pašnik. Bil je dan za konjerejce. Ocenjevali so se konji, kobile z žrebeti, dvoletniki itd. Delile so se nagrade. Le malo je bilo razpoložljivega denarja, vzkupno 6500 dinarjev za 165 kosov, ki so z malimi izjemami vsi zaslužili priznanje in nagrado. To me je začudilo in žalostno je, da se pristojna oblastva od poljedelskega ministrstva navzdol ne zanimajo zadostno za povzdigo konjereje in sploh živinoreje. Je že pač tako, če sedi v ministru mesto kmetu prijaznega ministra »buržuj«, ki se požvižga na slične stvari.

Govoril sem s kmetovalci in gospodarji o tem predmetu in vsi so mi tožili, da je danes kmetijski stan zastavljen in zanilčan. Prav dobro to vem. Vprašal sem jih, koliko časa še mislijo, da bo tako. Razboritejši so takoj stvar pogruntali in pogovor je postajal živahen in brz smo se znašli v političnem pogovoru. Kar obudoval sem bistro in ostro opazovanje teh ljudi, ki so si drzko sami sebi prtili krivdo vsega tega žalostnega stanja. Uvidel sem pa, da so odločili, da temu stanju napravijo konec in neki priprosti kmetič iz okolice je temperamentno rekel: »Bomo že pokazali 11. septembra, v prvo skrinjico bomo vrgli »kugelco« in volili bomo kmetijsko zastopstvo.« Reči moram, da sem se divil temu samozavestnemu nastopu, priznati moram, da stanovska zavest dolenjskega kmeta raste. Le tako naprej in zmaga bo Vaša, dragi kmetje!

Se en majhen sprehod v okolico. Ob potoku navzgor sem dospel v lepo vasico. Žejem sem bil in stopil sem v gostilnico na kozarec cvička, da si pogasim žejo. Domači gospodar, že priletel, mislim, da nosi že šest križev, je prisedel k meni in razgovarjala sva se o vsemogočem. Povedal mi je, da je bil med vojno interniran na ljubljanskem gradu. Ovadila ga je neka uvaževana osebnost. Nočem je imenovati, ker sem rad prijatelj z vsemi. Prepričan sem, da je mož poštenjak in da gotovo ni bil pokojni Avstriji tako nevaren, da bi ga morali tirati po zaporih. Z gnevom v duši mi je govoril. Moje mnenje je, da je čisto nemogoče enemu krščansko čutečemu človeku, da še sledi denunciantu — ovaduhu. Žalostno je treba konstatirati, da je med vojno bilo polno takih ljudi, v katere človek gleda nekako s spoštovanjem, ki so istokrvne brate ovajali avstrijski soldateski. Tudi ta priden in pa-

meten gospodar je jasno med razgovorom izrekel, da le v kmetiskem pristanu je kmetijska barka varna pred požrešnimi volki in pred viharji. Prav je tako!

Včerajšnji dan, nedelja. Župni gasilski zlet v Sv. Križu pri Kostanjevici. Tudi jaz bom šel tja doli, sem si rekel. Prilika je nanasla, da sem se vozil z gospodom županom šentjernejskim. V svoji generalski uniformi (on je namreč župni načelnik) mi je imponiral. Vesel sem bil tega spoznanja. Zvedel sem tudi, da je on kandidat Slovenske kmetijske stranke. Iz razgovorov z njim sem povzel, da mora biti izvanredno dober gospodar, pošten in socialno čuteč.

Zopet v živahnem razgovoru med obudovanjem lepih polj smo dospeli v Sv. Križ. Maša in po maši blagoslovitev gasilskega stolpa. Nato govor načelnika župe, v katerem je pozival k vztrajnemu delu, predvsem pa k bratski vzajemnosti in strpljivosti. Le iz blagega srca pridejo lahko blage besede. Tekom dneva sem imel priliko biti v razgovoru s še drugimi osebami in vtis je bil povsod enak. Za kmetijsko misel pričenjajo boljši časi in jaz sem prepričan, da bo zastopal v beograjski skupščini (državnem zboru) krški okraj domačin župan šentjernejski g. Radkovič. Ljudstvo odpira oči in ko bo tega procesa konec, tedaj bo odklenkalo beograjski in ljubljanski čaršiji za vedno.

Ramo ob rami si bosta s slovenskim kmetom urejevala hrvatski in srbski zemljoradnik ter državo, ki je njihova in v kateri oni tvorijo ogromno večino.

Omeniti moram še nekaj. Srečal sem pri popoldanski veselici čisto slučajno nekoga fanta iz cerkljanske občine. Mnogo sva se razgovarjala Reči moram, da me je njegova prirodna inteligenca, njegova načitanost naravnost iznenadila. Zadiavljen sem bil in hvaležen sem mu, da je sprejel moj predlog tovarištva, ker raje se tika s takim fantom, kot z bančnim ravnateljem, ki nosi svilene »čarape«. Ko bom še daleč, se ga bom spominjal in v pismenih stikih z njim.

To so moji prvi trije dnevi. Zelo sem se zadržal pri teh opisih, ali upam, gospod urednik, da uvažujete mojo vžihčenost in priobčite v Vašem listu te sličice. Če Vam je ljubo, bom prihodnjič še pisal.

S tovariškimi pozdravi

J. G.

s svojo godbo, plesi, šegami in običaji. Vas šteje 40 prebivalcev, ki se nahajajo sedaj v Frankfurtu. Zamorcem bo prideljena še posebna skupina Indijcev-fakirjev, ki bodo s svojimi fakirskimi čarovnijami presenetili Ljubljančane. Črne lady in gentlemans bodo vsekakor atrakcija za Ljubljančane.

Najugodnejši nakup izbranega namiznega sadja bo nudila »Sadjar-ska razstava« prilikom letošnje pokrajinske razstave na velesejmu »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra. Najrazličnejše vzorčno sadje bo razstavljeno v ameriškanskih zabojih po 25 kg. Razstavo organizira Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani. Zanimanje za to razstavo je sila veliko. Zadnje to-

vrstno razstavo je priredil velesajem pred tremi leti, ki je najbolj uspela. Sadje je bilo tako izbrano in tako poceni, da se je 10 vagonov prodalo že prva dva dni in pozneje ni bilo ničesar več na razpolago. Upamo, da bo letos, ker je sadna letina prilično dobra, dovolj sadja na razpolago. Opozarjamo pa že danes, da se bo z odprodajo jabolk pričelo že prvi dan razstave, to je 17. septembra.

Zelenjadna razstava, prva te vrste v Ljubljani, se vrši od 17. do 26. septembra na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni«. Razstava obeta biti prav zanimiva in poučna. Ljubljanska okolica ima prvovrstno zemljo za pridelovanje različne zelenjadi in je po svojih

prirodnih pogojih poklicana zalagati ne le ljubljansko mesto, ampak spričo bližine morja tudi razna obmorska kopaljšča in druga letovišča. Razstava bo zlasti zanimala naš ženski svet. Razstavljena zelenjad se bo tudi odprodajala.

Štiridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši v času od 19. do 22. septembra t. l. na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 9. do 12. in od 14. do 17. ure. Ubožnejši udeleženci (udeležence), ki doprinesejo o tem potrdilo svojega županstva, lahko dobe hrano brezplačno na zavodu. Prijave je poslati na direkcijo šole najkasneje do 16. septembra t. l.

Kmetijski tečaj za osnovnošolske učitelje na kmetijski šoli na Grmu se je zaključil dne 20. avgusta. Tečaj so deloma s prav dobrim, deloma z dobrim uspehom dovršili sledeči gg. učitelji: Dolgan Alojzij, učitelj, Trbovlje-Vode; Iskra Miroslav,

sluš. višje ped. šole v Zagrebu; Hočevar Franc, šol. upravitelj, Šmihel pri Novem mestu; Jenko Alojzij, učitelj, Ormož; Kavčič Drago, šol. upravitelj, Zg. Tuhinj; Kavčič Ivan, šol. upravitelj, Medija-Izlake; Kerda Milan, učitelj, St. Vid nad Ljubljano; Lapajne Anton, učitelj, St. Peter pri Novem mestu; Medic Avgust, učitelj, Odranci (Prekmurje); Možina Boris, učitelj, Mokronog; Omerzu Karol, učitelj, Trbovlje; Resman Ivan, učitelj, Dražgoše pri Železnikih; Slibar Martin, učitelj, Toplice pri Novem mestu; Turk Stanislav, učitelj, Bled; Uršič Anton, šol. upravitelj, Trebelno; Vider Jožef, šol. upravitelj, Gorje pri Bledu. — S tem tečajem so imenovani gg. učitelji dobili nekak pregled čez kmetijsko vedo in dosegli formalno usposobljenost za učitelje kmetijsko-nadaljevalnih šol. Zelimo iskreno, da bi v tečaju pridobljene kmetijske nauke, ki naj se izpopolnjujejo z vestnim in temeljnim študijem, čim preje mogli uspešno porabiti v kmetijskih nadaljevalnih šolah ter s tem pripomogli kmetskemu ljudstvu do lepših dni.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. rač. 13.853

(Direkcijski pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.



Najboljša v materialu in konstrukciji so:

kolesa, šivalni stroji znamke GRITZNER, ADLER, BRENNABOR in PHÖNIX.

Pisalni stroj URANIA.

Najlepše opreme same pri

Josip Petelincu
v Ljubljani,

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

Telefon 2913.

Najnižje cene. Tudi na mesečna odpričila.



Rž, pšenico

kupuje najdražje

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica števil. 7.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR — ŠOŠTANJ.